

Univerzita Palackého v Olomouci
Právnická fakulta

Kateřina Jarkovská

Postavení franchisingové smlouvy podle české právní úpravy

Diplomová práce

Olomouc 2022

Prohlášení

Prohlašuji, že jsem diplomovou práci na téma *Postavení franchisingové smlouvy podle české právní úpravy* vypracovala samostatně a citovala jsem všechny použité zdroje. Dále prohlašuji, že vlastní text této práce včetně poznámek pod čarou má 98 120 znaků včetně mezer.

V Olomouci dne 17. 1. 2022

.....

Kateřina Jarkovská

Poděkování

Na tomto místě bych ráda poděkovala prof. JUDr. Ivo Telcovi CSc. za odborné vedení mé diplomové práce, za cenné rady, podněty a připomínky. Velké poděkování patří také mé rodině a přátelům za podporu při studiu.

OBSAH

1. ÚVOD.....	6
2. Definice pojmu franchising	8
2. 1. Licence.....	8
2. 2. Franchising.....	9
3. Historie franchisingu	14
4. Podstatné znaky franchisingové smlouvy.....	17
4. 1. Podstatné náležitosti franchisingové smlouvy	17
4. 2. Zavedenost značky.....	20
4. 3. Závislost franchisanta na franchisorovi	20
4. 4. Odměna franchisorovi alias „franchisingové poplatky“	22
4. 5. Loajalita mezi stranami franchisingového vztahu	23
4. 6. Forma uzavření smlouvy	24
4. 7. Preambule	24
4. 8. Předmět smlouvy	24
4. 9. Délka trvání smlouvy	25
4. 10. Práva a povinnosti smluvních stran	26
4. 10. 1. Povinnost franchisora poskytnout potřebné zaškolení a technickou pomoc.....	26
4. 10. 2. Povinnosti franchisanta	27
4. 10. 3. Kontrolní oprávnění franchisora	27
4. 10. 4. Práva franchisanta	28
5. Postavení franchisingové smlouvy podle české právní úpravy	29
5. 1. Typové (pojmenované) smlouvy	29
5. 2. Inominátní (nepojmenované) smlouvy	30
5. 2. 1. Analogie	30
5. 2. 2. Analogie legis.....	30
5. 2. 3. Analogie iuris	31
5. 2. 4. Analogie - závěr	31
5. 3. Smíšené smlouvy	31
5. 4. Závěr	31
6. Porovnání s jinými smluvními typy	33
6. 1. Licenční smlouva.....	33
6. 1. 1. Význam	33
6. 1. 2. Forma	34

6. 1. 3. Školení a technická pomoc.....	34
6. 1. 4. Kontrola.....	35
6. 1. 5. Průběh a platební povinnost.....	35
6. 1. 6. Závěr – tabulka.....	35
6. 2. Pachtovní smlouva.....	36
6. 2. 1. Předmět smlouvy.....	37
6. 2. 2. Udělení oprávnění více subjektům současně	38
6. 2. 3. Kontrola.....	38
6. 2. 4. Závěr – tabulka.....	38
6. 3. Smlouva o dílo	39
6. 3. 1. Smlouva o provedení školení	39
6. 3. 2. Platební povinnost	40
6. 3. 3. Průběh.....	40
6. 3. 4. Závěr – tabulka.....	41
6. 4. Závěr	42
6. 4. 1. Opačný názor.....	43
7. Přijetí specifické právní úpravy	45
7. 1. Preambule	46
7. 2. Práva a povinnosti.....	46
7. 3. Délka trvání smluvního závazku a jeho ukončení	46
8. ZÁVĚR.....	48
SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ.....	50
SHRNUTÍ.....	55
SUMMARY	55
KLÍČOVÁ SLOVA.....	56
KEYWORDS	56

1. ÚVOD

V mé diplomové práci se budu zabývat otázkou postavení franchisingové smlouvy podle české právní úpravy. Mým výzkumným cílem bude především nalezení odpovědi na otázku, ***jaké je postavení franchisingové smlouvy podle zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník*** a dále, ***zda je současná právní úprava dostatečným základem pro uzavírání smlouvy o franchisingu***, příp. pokud dojdou k závěru, že se současný stav jeví jako nedostatečný, jaký minimální zákonný základ by byl přínosnou změnou.

Zprvu v 2. kapitole uvedu a definuji základní pojmy nutné k pochopení celé problematiky jako jsou licence, franchisa, franchisor (franchisingový poskytovatel), franchisant (franchisingový příjemce), franchisingová smlouva či franchisingová odměna. V 3. kapitole se budu krátce věnovat historii franchisingu.

Abych mohla zodpovědět základní otázku, ***jaké je postavení franchisingové smlouvy podle zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník***, musím si nejprve zodpovědět, ***jakými podstatnými znaky se vyznačují franchisingové smlouvy řídicí se českým právem***. Těto otázce se věnuji ve 4. kapitole.

Na tuto předchozí otázku navazuje další, tedy ***zda takto zjištěné podstatné znaky franchisingové smlouvy vylučují její podřazení pod typovou (pojmenovanou) smlouvu***. Proto se v 5. kapitole věnuji zevrubnému seznámení se smlouvami typovými (pojmenovanými), inominátními (nepojmenovanými) a smíšenými.

V 6. kapitole se zabývám porovnáním franchisingové smlouvy a jí podobným smluvním typům (smlouva licenční, pachtovní, smlouva o dílo). Konkrétněji rozeberu, v čem se smlouva o franchisingu od ostatních zmíněných smluvních typů odlišuje, a naopak které typové znaky mají společné. Cílem této kapitoly je zodpovězení, nejen otázky, ***zda podstatné znaky franchisingové smlouvy vylučují její podřazení pod typovou (pojmenovanou) smlouvu***, ale také pod který jiný druh smluv si franchisingovou smlouvu podřadíme – zda pod smlouvy inominátní (nepojmenované) či smíšené. Z tohoto zjistíme, jakou právní úpravou se franchisingové smlouva bude řídit a tím si zodpovíme základní otázku, ***jaké je postavení franchisingové smlouvy podle zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník***.

Nakonec mohu v 7. kapitole zodpovědět i poslední výzkumnou otázku, tedy ***zda je současná právní úprava dostatečným základem pro uzavírání smlouvy o franchisingu***, příp. jakou konkrétní právní úpravu bych doporučila.

Dle mého názoru je franchising jako způsob podnikání v současnosti základním předpokladem fungování hospodářství v právním státě, a přesto není v právním řádu České

republiky konkrétněji upraven. Přesto je důležité si uvědomit, že prameny týkající se institutu franchisingu se mohou sice zdát nedostatečné, ale to jen do chvíle, než si uvědomíme, že podstata této problematiky je obsažena již v právní úpravě jí podobných závazkových vztahů. K této otázce již existuje mnohem větší množství literatury a zdrojů informací.

V posledních letech zažívá v České republice podnikání na základě franchisingových smluv velký rozkvět. Důležité je zmínit, že již nejde jen o franchisy zahraniční, ale naopak dochází z rozšíření franchis pocházejících z tuzemského trhu (např. Kostelecké uzeniny, nebo Bernard PUB Rodinného pivovaru Bernard).

S ohledem na výše zmíněné si dovoluji říci, že je vhodné zpracovat vědeckou práci zabývající institutem, který není právem výslovně upravený, jejímž závěrem bude možné navrzení konkrétní úpravy, či doplnění úpravy stávající, tj. shrnutí a doporučení de lege ferenda.

Vědecké práce, které se mi v rámci rešerše dostali do rukou, jsou zaměřené, v převážné většině případů, na franchising z hlediska obchodního či ekonomického pohledu. V menším měřítku se také objevují práce zaměřené na právní pohled na věc, avšak spíše z hlediska autorského práva a práva duševního vlastnictví, nikoli z hlediska závazkového práva. Taktéž je možné nalézt práce zabývající se postavením licenčních smluv s okrajovým odkazem na smlouvy franchisingové. Avšak práce zabývající se primárně postavením franchisingové smlouvy, z hlediska závazkového práva, se sekundárním odkazem na smlouvu licenční jsem v současné době nenalezla, a proto jsem zvolila toto téma jako vhodné k vypracování.

Hlavní metodou mého výzkumu je metoda teoretická, konkrétně metoda komparativní. Komparace mi umožní stanovit shody a rozdíly jednotlivých smluvních typů upravených v zákoně č. 89/2012 Sb., občanský zákoník a franchisingové smlouvy. Tak následně mohu vyřešit otázku, zda je úprava typových smluv dostatečná pro analogické použití na franchisingovou smlouvu, která od nich bude (na základě výsledku komparace) více či méně odlišná. Dále použiji metodu rozboru platného českého práva za použití výkladových metod, kterými jsou metoda teleologická, systematická, jazyková, sémantická, logická, výkladová či metoda historická.

Na závěr jen dodám, že ve vlastním textu diplomové práce několikrát přímo cituji určitá zákonná ustanovení. Je tomu například u § 10 odst. 1 a odst. 2, § 1746, § 2332, § 2358, § 2483 či § 2586 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník. Cíleně jsem tato ustanovení doslovně citovala, protože jsou pro celou práci natolik klíčovými, že mi přišlo vhodné je vzhledem k lepší a rychlejší orientaci přímo ocitovat.

2. Definice pojmu franchising

Hned zpočátku je třeba zmínit, že v současné době se můžeme setkat jak s označením *franchisa* (*franchising*), tak s českou mutací tohoto pojmu *frašiza* (*franšizing/franšizink*) či *frančiza* (*frančizing/frančizink*). Stále totiž nepanuje shoda ohledně pravopisné podoby tohoto označení. Tato nejednotná terminologie vyplývá z neexistence právní úpravy franchisingu na našem území. Zároveň se v současnosti používá jak termínu *franchisingová smlouva*, tak termínu *franchisová smlouva*.

Nutno poznamenat, že všechny tyto pojmy označují tentýž smluvní vztah a v konečném důsledku (i s ohledem na chybějící právní úpravu franchisingu v České republice) jsou všechny tyto termíny považovány za správné. V současné době však již převládá označení *franchising*, který vyzdvihá mezinárodní charakter a zahraniční původ tohoto institutu, proto se jej budu držet i já v této diplomové práci.

2. 1. Licence

K pojmu *franchising* se velmi blízce pojí pojem *licence*. V některých zdrojích se můžeme dočíst, že franchising je „pouze“ specifickým druhem licence (k tomuto viz. dále). Pro celkové pochopení institutu franchisingu si proto dovolím definovat prvně pojem licence.

Pojem **licence** pochází z latinského *licere*, tedy dovolit, povolovat, případně *licentia*, což znamená dovolení, volnost, vůle.¹

V oblasti práva se pojmem licence míní svolení k činnosti, kterou je povoleno vykonávat jen oprávněným osobám. Konkrétně v oblasti průmyslového vlastnictví se pod licencí zpravidla rozumí svolení majitele tohoto práva třetím osobám využívat předmět právní ochrany, například vynález nebo ochrannou známku, za podmínek, které si obvykle smluvní strany spolu dohodnou.²

Vedle toho bývá pojem licence nešťastně používám také právem veřejným, a to ve významu státního povolení (veřejnoprávního oprávnění). Toto užívání však není z pohledu legislativního jazyka vhodné, protože právo veřejné zná odlišný výraz „koncese“, neboli „dovolení“, „připuštění“.³

¹ KLANG, Miloš. *Malá encyklopedie latiny v právu*. 3. vydání. Praha: Linde Praha, 2001, s. 96.

² ŠPINDLER, Karel. *Výkladový slovník z oblasti průmyslového a duševního vlastnictví*. Praha: LexisNexis CZ, 2007, s. 24.

³ TELEČEK, Ivo. *Přehled práva duševního vlastnictví 1, Lidskoprávní základy, Licenční smlouva*. 2. vydání. Brno: Doplněk, 2007, s. 99.

Licenční smlouva je pak konkrétní smluvní typ z oboru práva duševního vlastnictví a práv osobnostních.⁴ Základem licenční smlouvy, a tím co licenci odlišuje od jiných smluvních typů, je to, že v případě právního jednání založeného licenční smlouvou nedochází k převodu licencovaného předmětu, tj. tento předmět se nezcižuje a zůstává v majetku poskytovatele licence. Tento poskytovatel zřizuje nabyvateli pouze určité dispoziční majetkové oprávnění k licencovanému předmětu, čímž sám sebe ve výkonu svého zákonného práva k užití tohoto předmětu omezuje.⁵

2. 2. Franchising

Jak jsem již zmínila, institut franchisingu není českým právním řádem výslovně upraven. Při definici tohoto pojmu tedy můžeme vycházet z jiných právních řádů či ze soudních rozhodnutí a odborné literatury.

Dle **Výkladového slovníku z oblasti průmyslového a duševního vlastnictví** je franchising specifický druh licence na podnikání, po určitou dobu, v daném místě pod názvem poskytovatele, s použitím poskytovaných ochranných známek, průmyslových vzorů a loga a dalších právně chráněných a nechráněných nehmotných statků, zejména know-how. Smlouva o franchisingu je vlastně kombinovaná smlouva, slučující prvky nejrůznějších smluvních vztahů, například smlouvy o využití know-how, obchodním zastoupení, licenční, nájemní, leasingové aj. Předmětem franchisingové smlouvy je obchodní činnost, která již byla poskytovatelem vyzkoušena, na trhu se osvědčila a je založena na metodě a podkladech, které jsou aplikovatelné na vhodných místech a vhodnými lidmi. Poskytovatel bývá označován jako franchisor a nabyvatel potom jako franchisant.⁶

Citovaná definice nám tedy říká, že franchising je vlastně specifický druh licence. Franchisa by zároveň nemohla plnit svůj hospodářský účel, pokud by základem konkrétní franchisingové smlouvy nebylo právě ono licenční ujednání týkající se používání toho daného cizího duševního vlastnictví.⁷ Otázka vztahu a rozdílu mezi franchisingem a licenci je však mnohem složitější a více se jí budu věnovat v kapitole 6.1.

⁴ TELEC, Ivo. In: HENDRYCH, Dušan a kol. *Právní slovník*. 3. vydání. Praha: C.H.Beck, 2009, s. 379.

⁵ TELEC, Ivo. *Přehled práva duševního vlastnictví 1, Lidskoprávní základy, Licenční smlouva*. 2. vydání. Brno: Doplněk, 2007, s. 101.

⁶ ŠPINDLER, Karel. *Výkladový slovník z oblasti průmyslového a duševního vlastnictví*. Praha: LexisNexis CZ, 2007, s. 18.

⁷ TELEC, Ivo. Licenční základy frančizové smlouvy. *Časopis pro právní vědu a praxi*, 2003, roč. 11, č. 4, s. 288.

Jedním z prvních dokumentů, které upravují franchisingové podnikání, je **Evropský kodex etiky franchisingu** („European Code of Ethics for Franchising“)⁸ zpracovaný v roce 1972 Evropskou franchisingovou federací ve spolupráci s národními franchisingovými svazy z jednotlivých členských států Evropských společenství.⁹ Evropský kodex etiky franchisingu je dokumentem neprávní povahy, zdrojem etických a právních informací pro účastníky franchisingu v Evropě a závazný jen pro ty členy národních svazů, které jej přijaly.¹⁰ Česká asociace franchisingu (dále jen „ČAF“)¹¹ byla založena v roce 1993 a Evropský kodex etiky franchisingu přijala na svém ustavujícím shromáždění dne 26. 10. 1993.¹² Důležité a zajímavé je však to, že v tomto kodexu nalezneme jednu z nejčastěji užívaných a citovaných definic franchisingu na našem území. Konkrétně je zde stanoveno, že: „Franchising je odbytový systém, jehož prostřednictvím se uvádí na trh zboží a/nebo služby a/nebo technologie. Opírá se o úzkou a nepřetržitou spolupráci právně a finančně samostatných a nezávislých podniků, franchisora a jednotlivých franchisantů. Franchisor zaručuje svým franchisantům právo a zároveň jim ukládá povinnost, provozovat obchodní činnost v souladu s jeho koncepcí. Toto právo franchisanta opravňuje a zavazuje užívat za přímou nebo nepřímou úplatu obchodní jméno franchisora a/nebo jeho ochrannou známku a/nebo servisní známku, a/nebo jiná práva z průmyslového a/nebo duševního vlastnictví, jakož i know-how, hospodářské a technické metody a procedurální systém, v rámci a po dobu trvání písemné franchisové smlouvy, za tímto účelem uzavřené mezi stranami, a za trvalé obchodní a technické podpory ze strany franchisora.“¹³

Kromě přijetí Evropského kodexu etiky franchisingu, který by měl být praktickým souborem základních ustanovení slušného jednání pro účastníky franchisingu v Evropě a

⁸ Česká asociace franchisingu. *Evropský kodex etiky franchisingu* [online]. Praha: Česká asociace franchisingu, schváleno ustavujícím shromážděním České asociace franchisingu dne 26. 10. 1993 ve znění pozdějších změn a doplňků, poslední revize 6. 12. 2016, v úplném znění dne 8. 2. 2017. Dostupné z: https://www.czech-franchise.cz/images/dokumenty/eticky-kodex/evropsky_kodex_etiky_franchisingu_2017_7_2_2017.pdf

⁹ BUREŠOVÁ, Jana. Franchising. *Právní rozhledy*, 1997, č. 7, s. 387.

¹⁰ Česká asociace franchisingu popisuje Evropský kodex etiky franchisingu jako základní kámen identity a poslání Evropské franchisingové federace. V době, kdy franchising byl v zemích jako Velká Británie, Německo, Itálie a Nizozemsko ve stádiu svého zrodu, se do značné míry opíral o etický kodex Francouzské franchisové federace. Jeho tvůrci byli přední vizionáři franchisingu své doby, všichni členové Rady Evropské franchisingové federace. Viz. *Etický kodex franchisingu* [online]. czech-franchise.cz, 18. května 2021 [cit. 20. října 2021]. Dostupné z: <https://www.czech-franchise.cz/eticky-kodex-franchisingu>

¹¹ ČAF je nezisková profesní organizace sdružující na národní úrovni poskytovatele franchisingu – franchisory a odborníky z oblasti práva a poradenství zaměřující se na problematiku franchisingu. Viz. *Kdo jsme* [online]. czech-franchise.cz [cit. 16. listopadu 2021]. Dostupné z: <https://www.czech-franchise.cz/>

¹² BUREŠOVÁ, Jana. Franchising. *Právní rozhledy*, 1997, č. 7, s. 387.

¹³ Česká asociace franchisingu. *Evropský kodex etiky franchisingu* [online]. Praha: Česká asociace franchisingu, schváleno ustavujícím shromážděním České asociace franchisingu dne 26. 10. 1993 ve znění pozdějších změn a doplňků, poslední revize 6. 12. 2016, v úplném znění dne 8. 2. 2017. Dostupné z: https://www.czech-franchise.cz/images/dokumenty/eticky-kodex/evropsky_kodex_etiky_franchisingu_2017_7_2_2017.pdf

samoregulačním kodexem etického chování pro ty, kteří se v Evropě zabývají franchisingem, je pro nás také důležitý **Modelový zákon o předšmluvní informační povinnosti v rámci franchisingu** („Model Franchise Disclosure Law”, dále jen „Modelový zákon“)¹⁴, který přijal v roce 2002 Mezinárodního institutu pro sjednocení soukromého práva (dále jen „UNIDROIT“)¹⁵, jehož je Česká republika členem. Tento Modelový zákon není oproti Evropskému kodexu etiky franchisingu zdrojem etických ustanovení, ale zdrojem inspirace pro národní zákonodárce, kteří hodlají navrhnout a přijmout zvláštní právní úpravu franchisingu.¹⁶ Více se Modelovému zákonu a jeho ustanovením budu věnovat v 4. kapitole - zde však zmíním definici franchisy, kterou v tomto Modelovém zákoně můžeme nalézt. Franchisou se dle UNIDROIT rozumí poskytnutí práv franchisorem ve prospěch franchisanta a to za přímou či nepřímou úplatu. Tato práva umožňují franchisantovi podnikat v oblasti prodeje zboží nebo poskytování služeb, a sice vlastním jménem, ale způsobem a podle metodiky stanovené franchisorem, která zahrnuje know-how a poradenství franchisora. Tato metodika předepisuje způsob, jakým má franchisant podnikat, zahrnuje podstatnou a průběžnou operativní kontrolu vykonávanou franchisorem a závisí na využití ochranné známky, označení služeb, označení zboží, či logotypu, které pochází od franchisora.¹⁷

Pokud se podíváme na definici franchisingu užívanou mimo Evropskou unii, tak dle **Mezinárodní asociace amerických franchisorů** je franchising definován jako „smlouva nebo dohoda, ústní nebo písemná, mezi dvěma nebo více partnery, kde:

- a) se franchisantovi poskytuje právo podle marketingového plánu sestaveného franchisorem, poskytovat služby a/nebo prodávat výrobky, a
- b) řízení podnikání podle určitých plánů nebo systémů je spojeno s označením výrobků, služeb a obchodního jména, reklamních a obchodních symbolů, pomocí kterých jsou jednotliví franchisoři nebo smluvní podnikatelé rozeznatelní, a

¹⁴ *Model Franchise Disclosure Law* [online]. unidroit.org [cit. 16. listopadu 2021]. Dostupné z: <https://www.unidroit.org/instruments/franchising/model-law/>

¹⁵ UNIDROIT je nezávislá mezivládní organizace se sídlem v Římě. Jeho účelem je studovat potřeby a metody pro modernizaci, harmonizaci a koordinaci soukromého a zejména obchodního práva mezi státy a skupinami států a formulovat jednotné právní nástroje, zásady a pravidla k dosažení těchto cílů. Viz. *About UNIDROIT* [online]. unidroit.org [cit. 16. listopadu 2021]. Dostupné z: <https://www.unidroit.org/>

¹⁶ KAVĚNA, Martin, BABKA, Tomáš, STANĚK, Michal, VODEHNAL, Ondřej. *Právní úprava franchisingu – Právo EU, Modelový zákon UNCITRAL a právní úprava ve vybraných evropských státech: Studie č. 5.329* [online]. Praha: Kancelář Poslanecké sněmovny, 2013. Dostupné z: <http://invenio.nusl.cz/record/156560>

¹⁷ *Model Franchise Disclosure Law* [online]. unidroit.org [cit. 16. listopadu 2021]. Dostupné z: <https://www.unidroit.org/instruments/franchising/model-law/>

- c) franchisant se zavazuje přímo nebo nepřímo platit konkrétní částku za poskytnutí franchisingu.¹⁸

Tato definice však dle Martiny Řezníčkové neodpovídá charakteru franchisingu, neboť zde chybí důležité oprávnění franchisora kontrolovat dodržování svého systémového konceptu a prosazovat jeho přesné dodržování.¹⁹

Od definice užívané na území Evropské unie a mimo Evropskou unii se přesuneme do České republiky a konkrétněji se podíváme na to, jak je franchising definován v soudních rozhodnutích na našem území. Klíčová je pro nás definice užitá **Vrchním soudem v Praze** v rozhodnutí **sp. zn. 7 A 170/95-36 ze dne 28. 4. 1998**.²⁰ V tomto rozhodnutí charakterizoval soud předmět franchisingové smlouvy jakožto „poskytnutí výrobního nebo obchodního know-how a dalších průmyslových práv poskytovatelem příjemci za to, že příjemce výsledky svého podnikání uvede na trh. Poskytnutá licence příjemce opravňuje k provozování vlastního podniku na základě ověřeného podnikatelského konceptu poskytovatele, jeho know-how a pod jeho jménem. Poskytovateli pak náleží jednorázový poplatek za poskytnutí licence a průběžný franchisingový poplatek z měsíčního obrátu (nebo z čisté tržby, hrubých výnosů atd.), stanovený procentuálně“.²¹

Z citovaných definic, lze identifikovat určité typové znaky franchisingu. **Dle Ivy Horáčkové** jsou těmito znaky to, že franchisa je udělována za účelem dalšího prodeje zboží či poskytování služeb, to že franchisa je souborem práv a s těmito právy souvisejících povinností, které franchisor uděluje a ukládá franchisantovi. Dalšími znaky jsou dle jejího názoru franchisantovi práva (užívat obchodní jméno nebo značku zboží či služeb franchisora, užívat know-how nebo jiná práva duševního vlastnictví či průmyslová práva franchisora, využívat podporu v podnikání poskytovanou franchisorem spočívající zejména v průběžném poskytování asistence) a povinnosti (užívat obchodní jméno nebo značku zboží či služby franchisora, užívat know-how nebo jiná práva duševního vlastnictví či průmyslová práva franchisora, resp. podnikat v souladu s obchodním modelem vytvořený franchisorem, poskytnout franchisorovi přímé či nepřímé protiplnění za udělení franchisy). Poslením ze znaků franchisingu je také to, že k převodu franchisy dochází mezi dvěma podnikateli, kdy definice Evropské franchisové federace akcentuje vzájemnou nezávislost obou podnikatelů.²²

¹⁸ ŠTENSOVÁ, Antónia, GIERATOVÁ, Zuzana. *Viete čo je franchising?* Bratislava: Elita, 1991, s. 7.

¹⁹ ŘEZNÍČKOVÁ, Martina. *Franchising – podnikání pod cizím jménem*. 2. vydání. Praha: C.H.Beck, 2004, s. 6.

²⁰ Rozsudek Vrchního soudu v Praze ze dne 28. 4. 1998, sp. zn. 7 A 170/95-36 (publikováno v SJS 725/2000).

²¹ Tamtéž

²² HORÁČKOVÁ, Iva. In: CTIBOR, Jiří, HORÁČKOVÁ, Iva. *Franchising*. Praha: Wolters Kluwer, 2017, s. 5.

Závěrem bych tedy shrnula, že na počátku celého vztahu mezi franchisorem a franchisantem je jakýsi osvědčený podnikatelský nápad franchisora, který se typicky na obchodním trhu natolik uchytil, že může dojít k jeho úspěšnému rozšiřování. K tomuto rozšíření smluvní strany většinou v ideálním případě využijí právě franchisingovou smlouvu. Dojde tak ke spolupráci s franchisanty, tj. třetími osobami a není nutné složitě zakládat pobočky či dceřiné společnosti. Dojde tedy také k tomu, že franchisor franchisantovi odhalí a svěří své obchodní tajemství, aby jej franchisant využil ke svému podnikání. Mezi franchisorem a franchisantem jde tedy o vztah samostatných podnikatelů, kdy podnikatelská samostatnost příjemce je omezena smlouvou toliko co do užití jména poskytovatele a přijatého konceptu provozování určité činnosti (prodeje určitých výrobků, poskytování služeb), jde však o podnikání na vlastní odpovědnost a riziko.²³

Na závěr této kapitoly bych ráda shrnula nejdůležitější pojmy.

- Franchisa - licence opravňující franchisanta k provozování obchodní činnosti v souladu s koncepcí franchisora.
- Franchisor (franchisingový poskytovatel) - podnikatel poskytující franchisu franchisantovi.
- Franchisant (franchisingový příjemce) - na franchisorovi právně a finančně nezávislý podnikatel, který provozuje franchisu.
- Franchisingová smlouva - smlouva upravující základní vztahy mezi franchisorem a franchisantem.
- Franchisingová odměna - odměna, kterou franchisant platí franchisorovi za poskytnutou franchisu.

²³ Rozsudek Vrchního soudu v Praze ze dne 28. 4. 1998, sp. zn. 7 A 170/95-36 (publikováno v SJS 725/2000).

3. Historie franchisingu

Pojem „franchising“ má původ již ve středověké Francii. Pojem „franchisa“ označoval předání privilegií třetí osobě, která za odměnu směla ve státním zájmu vyrábět nebo obchodovat.²⁴

O moderním franchisingu můžeme mluvit již v druhé polovině a na konci 19. století, kdy společnost *Singer Sewing Machine Company*, zabývající se výrobou šicích strojů, vybuodovala systém založený na prodejní síti nezávislých prodejců, kteří ve svých prodejnách prodávali náhradní díly a prováděli opravy šicích strojů této značky.²⁵ Od této chvíle se franchisingem již rozumělo komerční využití práv třetí osoby, čímž se pojem přiblížil tomu, co pod franchisou rozumíme dnes.²⁶

Také společnost Coca-Cola začíná na přelomu 19. a 20. století udělovat v USA licence ke stáčení své limonády. První partnerská smlouva Coca-Coly se datuje rokem 1899 a pro zajímavost cena za udělení licence byla 1 USD.²⁷

Po roce 1913 spustil Henry Ford v USA první velkou vlnu franchisingu. Došlo k tomu tak, že začal masově vyrábět finančně dostupné automobily a nové možnosti cestování a dopravy zboží postupně vyvolaly vznik sítí prodejen aut, čerpacích stanic, opraváren, drugstorů a motelů. A ty se rychle začaly rozšiřovat právě na základě franchisingového partnerství.²⁸

K masivnímu rozvoji franchisingu, tj. druhé vlně, poté došlo po druhé světové válce, kdy tento způsob expanze zvolily řetězce rychlého občerstvení McDonald's a KFC.

Na území České republiky se franchising objevuje prvně v roce 1991. Pro rozvoj systémů založených na licenčních principech mělo největší význam zrušení státního monopolu a otevření trhu pro nové podnikatele. Mezi nejstarší franchisové sítě působící na našem území patří McDonald's, YVES ROCHER či OBI.²⁹

Důležitým bodem v rámci rozvoje franchisingu v České republice je založení ČAF v roce 1993 a přijetí Evropského kodexu etiky franchisingu na jejím ustavujícím shromáždění

²⁴ KRAJČA, Jiří. *Základní pojmy franchisingu, které musíte znát* [online]. [pravniprostor.cz](https://www.pravniprostor.cz), 31. března 2017 [cit. 1. listopadu 2021]. Dostupné z: <https://www.pravniprostor.cz/clanky/ostatni-pravo/zakladni-pojmy-franchisingu-ktere-musite-znat>

²⁵ ŘEZNÍČKOVÁ, Martina. *Franchising – podnikání pod cizím jménem*. 2. vydání. Praha: C.H.Beck, 2004, s.1.

²⁶ KRAJČA, Jiří. *Základní pojmy franchisingu, které musíte znát* [online]. [pravniprostor.cz](https://www.pravniprostor.cz), 31. března 2017 [cit. 1. listopadu 2021]. Dostupné z: <https://www.pravniprostor.cz/clanky/ostatni-pravo/zakladni-pojmy-franchisingu-ktere-musite-znat>

²⁷ CTIBOR, Jiří. In: CTIBOR, Jiří, HORÁČKOVÁ, Iva. *Franchising*. Praha: Wolters Kluwer, 2017, s. 10.

²⁸ *O franchisingu – Historie - Počátky*, [online]. [ifranchising.cz](http://www.ifranchising.cz), [cit. 1. listopadu 2021]. Dostupné na: <http://www.ifranchising.cz/franchising.php?id=pocatky>

²⁹ ŠTANGLOVÁ, Barbora. *Rozvoj franšizingu v Česku* [online]. franchising.cz, 14. ledna 2016 [cit. 13 října 2021]. Dostupné z: <https://franchising.cz/abc-franchisingu/3/rozvoj-fransizingu-cesku/>

dne 26. 10. 1993.³⁰ Jelikož se v případě ČAF jedná o asociaci, která podporuje rozvoj stávajících franchisových systémů a vytváří příznivější podmínky pro rozvoj tohoto způsobu podnikání, došlo díky této neziskové organizaci v České republice k velkému rozvoji franchisingu.

I přesto, že se uzavírání franchisingových smluv na území České republiky úspěšně rozvíjí již od zmíněného roku 1991, stále jej české právo konkrétně neupravuje. Ovšem je nutno podotknout, že právní úprava franchisingu není ani mezi ostatními státy Evropské unie zdaleka tak rozšířená a samozřejmá, jak by se mohlo zdát. K roku 2017 nalezneme národní právní úpravu franchisingu pouze v Belgii, Estonsku, Francii, Itálii, Litvě, Rumunsku, Španělsku a Švédsku.³¹

Přesto na našem území můžeme zaznamenat snahy o začlenění franchisingové smlouvy jako zvláštního smluvního typu do právního řádu. Tato myšlenka byla navrhována v rámci rekodifikace občanského zákoníku, avšak k přijetí tohoto návrhu nikdy nedošlo. Konkrétně v roce 2012 Hospodářský výbor Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky požádal Ministerstvo průmyslu a obchodu, aby vytvořilo legislativní návrh úpravy franchisingu, a to zejména se zaměřením na povinnost poskytovat předmluvní informace, na definování pravidel smluvních vztahů ve franchisingu a ochranu poskytovatelů franchisingu. Ministerstvo průmyslu a obchodu oslovilo legislativní odbor Ministerstva spravedlnosti, které však sdělilo, že v rámci příprav nového občanského zákoníku kodifikační komise toto téma nenavrhla k řešení.³² Ministerstvo spravedlnosti bylo totiž toho názoru, že podnikatelé působící na území České republiky vystupují při uzavírání franchisingových smluv převážně jako franchisanti, tedy franchisingoví příjemci. Většina smluv byla tedy, dle názoru ministerstva, uzavírána podle zahraničních právních řádů a samostatná právní úprava franchisingové smlouvy jako zvláštního smluvního typu proto nebyla nutná, naopak by její přijetí mohlo být spíše nežádoucím omezením účastníků franchisingových smluv.

Pro zajímavost se z roku 2012 přesuneme do roku 2020, resp. na začátek roku 2021, kdy magazín *Entrepreneur* zveřejnil seznam 500 nejúspěšnějších amerických franchis za rok 2020. Na prvním místě žebříčku stojí franchisa Taco Bell. Dále je to pak Dunkin', Obchod UPS (poštovní kurýrní služba), Popeyes Louisiana Kitchen, Culver's, nebo Kumon. McDonald's poté zaujímá 11. místo a KFC 25. místo.³³

³⁰ BUREŠOVÁ, Jana. Franchising. *Právní rozhledy*, 1997, č. 7, s. 387.

³¹ CTIBOR, Jiří. In: CTIBOR, Jiří, HORÁČKOVÁ, Iva. *Franchising*. Praha: Wolters Kluwer, 2017, s. 11.

³² Tamtéž, s. 31.

³³ *Stále na vzestupu* [online]. franchising.cz, 3. února 2021 [cit. 13 října 2021]. Dostupné z: <https://franchising.cz/clanek/4093/stale-vzestupu/>

Na závěr této kapitoly bych tedy ráda shrnula nejdůležitější data.

- 1860 – 1863 – První moderní případ franchisingu – společnost *Singer Sewing Machine Company* vybudovala systém založený na prodejní síti nezávislých prodejců.
- 1899 - První partnerská smlouva Coca-Coly.
- 1913 - Henry Ford spustil první vlnu franchisingu.
- Po roce 1945 – McDonald´s a KFC spustili druhou vlnu franchisingu a zasloužili se o jeho masivní rozšíření.
- 1991 - McDonald´s vstupuje jako první franšízový řetězec na český trh.
- 1993 - Založena Česká asociace franchisingu.

4. Podstatné znaky franchisingové smlouvy

V návaznosti na to, že franchisingová smlouva není jako zvláštní smluvní typ v právním řádu České republiky zakotvena, je odpověď na základní otázku, ***jaké je postavení franchisingové smlouvy podle zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník*** odvislá od toho, pod který druh smluv si franchisingovou smlouvu podřadíme – zda pod smlouvy typové (pojmenované), inominátní (nepojmenované) či smíšené – z čehož zjistíme, jakou právní úpravou se franchisingová smlouva bude řídit.

Prvně tedy musí vyvstat otázka, ***zda podstatné znaky franchisingové smlouvy vylučují její podřazení pod typovou (pojmenovanou) smlouvu***, tj. zda není možné franchisingovou smlouvu (přestože se jedná o smlouvu, která není v našem právním řádu zakotvena) podřadit pod některou z typových smluv.

V této kapitole se tedy budu věnovat otázce, ***jakými podstatnými znaky se vyznačují franchisingové smlouvy řídicí se českým právem***, ať už z hlediska formálního, obsahového, účelového, či co do způsobu kontraktace. Následně se v 5. kapitole budu věnovat smlouvám typovým, inominátním a smíšeným. A nakonec se v 6. kapitole budu moci zabývat otázkou, zda podstatné znaky franchisingové smlouvy (zjištěné ve 4. kapitole) vylučují její podřazení pod některou z typových (pojmenovaných) smluv, příp. zda jde v případě franchisingové smlouvy naopak o smlouvy inominátní (nepojmenované) či smíšené.

Na začátek bych ještě ráda dodala, že se v této kapitole nebudu věnovat cíleně *podstatným náležitostem* franchisingové smlouvy, ale jejím *podstatným znakům*, které tuto smlouvu odlišují od jiných smluvních typů, příp. znakům, které má tato smlouva s jinými smluvními typy společné. Přesto bych však pro úplnost zmínila v kapitole 4. 1. právě i pár základních informací k podstatným náležitostem franchisingové smlouvy.

4. 1. Podstatné náležitosti franchisingové smlouvy

Podstatné náležitosti smlouvy je označení pro ty části smlouvy, které musí obsahovat, aby byla dostatečně určitá, a pokud má jít o smlouvu určitého zákonem upraveného typu, aby šlo o smlouvu toho typu.³⁴ Franchisingová smlouva ani její podstatné náležitosti nejsou v našem právním řádu nikde konkrétně zakotvené. Ve své podstatě bude (i v návaznosti na princip autonomie vůle) jen na franchisorovi a franchisantovi, která smluvní ujednání do své smlouvy zanesou. I přesto, že je systém franchisingu využíván v mnoha různých odvětvích a není možné

³⁴ TOMSA, Miloš. In: HENDRYCH, Dušan a kol. *Právní slovník*. 3. vydání. Praha: C. H. Beck, 2009, s. 721.

pro franchisingovou smlouvu vytvořit univerzální vzor, byla vytvořena určitá základní pravidla, kterými se uzavření v takové smlouvy musí řídit.³⁵

Základním vodítkem při uzavírání franchisingových smluv je tak **Evropský kodex etiky franchisingu**, z něhož lze dovést nejen nezbytný obsah takové smlouvy, ale také určité etické principy a zásady, které by měly být dodrženy, aby smlouva odrážela zájmy členů franchisingové sítě, tím že chrání franchisorova práva z průmyslového a duševního vlastnictví, společnou identitu, pověst a zájmy franchisingové sítě.³⁶

Bod 5. 5. tohoto kodexu pak určuje jako nepostradatelné minimum franchisingové smlouvy tato smluvní ujednání:

- práva, přiznávaná franchisorovi
- práva, přiznávaná jednotlivému franchisantovi
- franchisorova práva z duševního vlastnictví ke značkám, znakům atd. platná minimálně tak dlouho jako je doba franchisové smlouvy
- zboží a/nebo služby, jež jsou k dispozici jednotlivému franchisantovi
- povinnosti franchisora
- povinnosti jednotlivého franchisanta
- platební povinnost jednotlivého franchisanta
- délka trvání smlouvy, jež by měla být taková, aby franchisant mohl amortizovat své počáteční, specificky franchisové investice
- základna pro eventuální prodloužení smlouvy
- podmínky, podle nichž jednotlivý franchisant může franchisový podnik prodat nebo převést, jakož i franchisorova eventuální předkupní práva v této věci
- ustanovení, vztahující se na použití franchisorových typických znaků, jména firmy, ochranné známky, servisní značky, firemního štítu, loga nebo jiných zvláštních identifikačních znaků
- franchisorovo právo přizpůsobit franchisový systém novým nebo změněným poměrům
- ustanovení o ukončení smlouvy

³⁵ NOVÁKOVÁ, Lenka. *Franchisingová smlouva* [online]. franchising.cz, 24. června 2008 [cit. 18. listopadu 2021]. Dostupné z: <https://franchising.cz/abc-franchisingu/50/franchisingova-smlouva/>

³⁶ Česká asociace franchisingu. *Evropský kodex etiky franchisingu – bod 5. 2.* [online]. Praha: Česká asociace franchisingu dne 26. 10. 1993 ve znění pozdějších změn a doplňků, poslední revize 6. 12. 2016, v úplném znění dne 8. 2. 2017. Dostupné z: https://www.czech-franchise.cz/images/dokumenty/eticky-kodex/evropsky_kodex_etiky_franchisingu_2017_7_2_2017.pdf

- ustanovení, podle něhož se hmotný a nehmotný majetek, patřící franchisorovi nebo jinému majiteli, okamžitě po ukončení smlouvy vrací.³⁷

Výše uvedené náležitosti dle Evropského kodexu etiky franchisingu jsou však víceméně jen doporučením. Kodex je totiž pouze mravní normou a nikoli pramenem práva, tudíž dodržování tohoto kodexu je sice podmínkou členství v ČAF, ale jeho nedodržení s sebou nese „pouze“ nebezpečí ztráty členství v asociaci a nikoli sankce či neplatnost smlouvy.³⁸ Eticky se chovající franchisor by však měl předložit písemný návrh smlouvy, projít jej s franchisantem, k tomu poskytnout písemné informace a podklady o franchise a předložit právě i text kodexu obsahující část speciálně věnovanou franchisové smlouvě a jejím náležitostem.³⁹

Také je pro strany smlouvy výhodné, aby se inspirovali **Modelovým zákonem o předšmluvní informační povinnosti v rámci franchisingu**. Jelikož UNIDROIT již v preambuli Modelového zákona uznává, že s ohledem na konkrétní okolnosti nebo zavedené metody legislativy v každém státě, mohou chtít státní zákonodárci upravit navrhovaná ustanovení, je Modelový zákon koncipován co nejobecněji tak, aby mohl být inspirací pro kterýkoli stát. K textu Modelového zákona je připojena i tzv. vysvětlující zpráva, která vysvětluje, že účelem tohoto zákona je poskytnout vnitrostátním zákonodárcům, kteří se rozhodli, že do jejich právního řádu by měla být zavedena legislativa specificky zaměřená na franchising, zdroj inspirace, nástroj, který mohou použít jako vzor nebo návrh, pokud to považují za vhodné a v některých případech vysvětluje, jak by mělo být ustanovení vykládáno, s cílem pomoci zákonodárci vyhodnotit, zda dané ustanovení je nezbytné a/nebo vhodné v konkrétním národním kontextu.⁴⁰ Modelový zákon o předšmluvní informační povinnosti v rámci franchisingu je sice zdrojem inspirace spíše pro národní zákonodárce, kteří hodlají navrhnout a přijmout zvláštní právní úpravu franchisingu, ale taktéž v něm mohou nalézt inspiraci pro vhodná a nepostradatelná smluvní ujednání samotné smluvní strany. Obecně totiž bude výhodnější uzavřít smlouvu co nejpodrobněji tak, aby obsahovala všechna, nebo alespoň

³⁷ Česká asociace franchisingu. *Evropský kodex etiky franchisingu – bod 5. 5.* [online]. Praha: Česká asociace franchisingu, schváleno ustavujícím shromážděním České asociace franchisingu dne 26. 10. 1993 ve znění pozdějších změn a doplňků, poslední revize 6. 12. 2016, v úplném znění dne 8. 2. 2017. Dostupné z: https://www.czech-franchise.cz/images/dokumenty/eticky-kodex/evropsky_kodex_etiky_franchisingu_2017_7_2_2017.pdf

³⁸ BUREŠOVÁ, Jana. Franchising. *Právní rozhledy*, 1997, č. 7, s. 388.

³⁹ *Franchisová smlouva – na co se zaměřit, než ji podepíšete.* [online]. ipodnikatel.cz, 15. října 2020 [cit. 18. listopadu 2021]. Dostupné z: <https://www.ipodnikatel.cz/franchisova-smlouva-na-co-se-zamerit-nez-ji-podepiset/>

⁴⁰ *Model Franchise Disclosure Law* [online]. unidroit.org [cit. 16. listopadu 2021]. Dostupné z: <https://www.unidroit.org/instruments/franchising/model-law/>

většinu z výše zmíněných doporučených ujednání, aby bylo možné pomocí této smlouvy předcházet možným sporům, které v budoucnu nastanou.

Nyní se již budu věnovat jádru této kapitoly – podstatným znakům franchisingové smlouvy.

4. 2. Zavedenost značky

Základem pro vznik franchisingové smlouvy, a podstatným znakem franchisingové smlouvy, je určitý podnikatelský nápad franchisora, který se na obchodním trhu natolik uchytil, že může dojít k jeho úspěšnému rozšiřování. Pro franchisanta je tak výhodou, že působí v rámci již známé a zavedené značky, díky čemuž je snazší oslovit a získat zákazníky.⁴¹ Franchisant tak těží nejenom z dobrého jména franchisora, ale také z jeho ochranné známky a přístupu k know-how.

V případě zavedenosti značky se tedy jedná o jakýsi obchodní motiv franchisingu. Pro franchisanta je totiž jasným motivem právě skutečnost, že nemusí složitě budovat značku od základu. Sice musí zaplatit vstupní kapitál, ale franchisor mu poskytne věhlas, ochranné známky i know-how.

Nevýhodou je však nejenom vlastní kapitál do rozjezdu franchisy, ale také určité omezování v rozhodování otázek týkajících se značky, nutnost podřídit se jednotnému konceptu a větší kontrole, či placení tzv. „poplatků“⁴² (k pojmu poplatky viz. kapitola 4. 4.).

4. 3. Závislost franchisanta na franchisorovi

Z předchozí podkapitoly, a ze zmíněného omezování v rozhodování a nutnosti podřídit se jednotnému konceptu a větší kontrole, tedy plyne velká závislost franchisanta na franchisorovi. Dalo by se říci, že se jedná o závislost téměř jako v případě uzavření **smlouvy o obchodním zastoupení**.

Pro úplnost dodám, že podstatou takové smlouvy o obchodním zastoupení (upravené v § 2483 - §2520 zákona č. 40/1964 Sb., občanský zákoník, dále jen „občanský zákoník“) je to, že *se obchodní zástupce jako nezávislý podnikatel zavazuje dlouhodobě vyvíjet pro zastoupeného činnost směřující k uzavírání určitého druhu obchodů zastoupeným nebo*

⁴¹ NOVÁKOVÁ, Lenka. *Výhody franchisingu pro franchisanty* [online]. franchising.cz, 18. března 2010 [cit. 17. listopadu 2021]. Dostupné z: <https://franchising.cz/abc-franchisingu/491/vyhody-franchisingu-pro-franchisanty/>

⁴² HOVORKOVÁ, Kateřina. *Vyzkoušejte podnikání pod zavedenou značkou. Počet franšiz narůstá* [online]. idnes.cz, 12. dubna 2014 [cit. 17. listopadu 2021]. Dostupné z: https://www.idnes.cz/finance/prace-a-podnikani/jak-podnikat-formou-fransizy.A140403_2052686_podnikani_sov

k ujednání obchodu jménem zastoupeného a na jeho účet a zastoupený se zavazuje platit obchodnímu zástupci provizi. Jak pro obchodní zastoupení, tak pro franchising jsou tedy typické nezávislé subjekty, které mezi sebou uzavírají dlouhodobou smlouvu se stejným cílem, kterým je odbyt zboží či služeb. Rozdílné je pak jednání obchodního zástupce a franchisanta. Obchodní zástupce tak totiž činí pod jménem zastoupeného a na jeho účet, kdežto franchisant vystupuje pod svým jménem a na svůj účet. Zároveň v případě smlouvy o obchodním zastoupení je obchodnímu zástupci vyplácena provize, zatímco v případě franchisingové smlouvy není franchisantovi žádná provize vyplácena, naopak je to franchisant, kdo hradí franchisorovi odměnu a případné další úplaty (k tomu viz. dále). Dále obchodní zástupce vykonává zastupující činnost typicky pro vícero zastoupených (ne nutně ve stejnou chvíli), kdežto franchisant dlouhodobě pouze pro franchisora. Přestože je tedy podstata těchto smluv odlišná, stupeň závislosti subjektů těchto smluv je téměř totožný.

Pokud tedy mluvíme o tak vysokém stupni závislosti franchisanta na franchisorovi, zbývá nám otázka, zda je franchisingový vztah pro franchisanta ještě stále výhodný, a proč tedy uzavírat franchisingovou smlouvu, když je možné situaci vyřešit například pouze prostřednictvím **zaměstnaneckého poměru**?

Zprvu je nutné říct, že franchising je výhodný, z logiky věci, jen pro ty osoby, které mají pro tuto variantu dostatečný kapitál. V opačném případě nám nic jiného, než zaměstnanecký poměr, nezbývá. V případě uzavření franchisingové smlouvy tak půjde o osoby, které mají dostatečný vstupní vklad a zaměstnaneckým poměrem si například prošli a nadále jim nevyhovuje. Pokud se pak takové osoby rozhodnou pro franchising, je pro ně nepopiratelnou výhodou, že je jim zaručeno, že s nimi jako se zaměstnanci nebude jednáno a budou při jednání vystupovat na vlastní účet pod vlastním jménem. Samotný Evropský kodex etiky franchisingu nařizuje, aby franchisoři uznali franchisanty jak samostatné podnikatele, a neřídili je přímo či nepřímo jako své zaměstnance.⁴³ Dle slov franchisového poradce Jiřího Lošťáka, s nímž se plně ztotožňuji, se na pozici franchisantů bude jednat o osoby, které mají již určitý věk, zkušenosti, postavení i nároky na život a chtějí zúročit své zkušenosti v oboru a nechtějí začínat od nuly.⁴⁴ Pro tyto osoby jistě bude franchising nejlepší volbou.

⁴³ Česká asociace franchisingu. *Evropský kodex etiky franchisingu* [online]. Praha: Česká asociace franchisingu, schváleno ustavujícím shromážděním České asociace franchisingu dne 26. 10. 1993 ve znění pozdějších změn a doplňků, posední revize 6. 12. 2016, v úplném znění dne 8. 2. 2017. Dostupné z: https://www.czech-franchise.cz/images/dokumenty/eticky-kodex/evropsky_kodex_etiky_franchisingu_2017_7_2_2017.pdf

⁴⁴ HOVORKOVÁ, Kateřina. *Vyzkoušejte podnikání pod zavedenou značkou. Počet franšiz narůstá* [online]. idnes.cz, 12. dubna 2014 [cit. 17. listopadu 2021]. Dostupné z: https://www.idnes.cz/finance/prace-a-podnikani/jak-podnikat-formou-fransizy.A140403_2052686_podnikani_sov

Další nepopiratelnou výhodou je případné ukončení spolupráce, kdy v případě franchisingové smlouvy je na smluvních stranách, jaké podmínky ukončení spolupráce si ve smlouvě stanoví, kdežto v případě zaměstnaneckému poměru se zaměstnanec možnostem ukončení pracovního poměru podle zákona č. 262/2006 Sb., zákoník práce nevyhne. V případě franchisingové smlouvy nemá franchisor ve své podstatě sám o sobě možnost okamžitého zrušení spolupráce, tak jak je tomu v případě okamžitého zrušení pracovního poměru, tzv. výpověď na hodinu. I z takovýchto důvodů by bylo vhodné v zákoně přímo zakotvit možnosti ukončení spolupráce na základě franchisingového vztahu (více viz. kapitola 7. 3.).

4. 4. Odměna franchisorovi alias „franchisingové poplatky“

Projevem výše zmíněné závislosti franchisanta na franchisorovi je také závislost finanční, tedy placení tzv. „franchisingových poplatků“. Tyto jsou hlavním zdrojem výnosů a zároveň odměnou franchisorovi za jím vyvinutý úspěšný systém prodeje zboží či poskytování služeb.

Co se týče odměny franchisorovi, velmi často bývá tato odměna nesprávně označována jako „franchisingové poplatky“. O poplatcích se však mluví zejména ve vztahu k veřejnoprávním subjektům. Toto není pouze určitý dojem či názor, již v samotném článku 11 odst. 5 ústavního zákona č. 2/1993 Sb., Listina základních práv a svobod se dozvíme, že daně a poplatky lze ukládat jen na základě zákona, a žádný zákon ukládající franchisingové poplatky nenalezneme, tudíž terminologicky je tak jednoduše dáno.

Právníkový slovník definuje poplatky jako platby, které jsou fyzické a i právnické osoby povinny platit v souvislosti s činností příslušného státního orgánu, vyvíjenou z jejich podnětu nebo v jejich zájmu. Poplatky je také nutné chápat jako částečná úhrada za činnost státních orgánů, případně jako event. zábrana, aby státní orgány nebyly zbytečně zatěžovány úkony, k nimž dávají poplatníci podnět.⁴⁵ Poplatky v tomto smyslu jsou tedy např. dálniční poplatek, regulační poplatek ve zdravotnictví či soudní, správní nebo místní poplatek.⁴⁶

Je tedy důležité si uvědomit, že v případě pojmu „poplatek“ se tedy jedná o veřejnoprávní pojem a není proto vhodné jej zaměňovat s odměnou, kterou franchisant platí franchisorovi za poskytnutou franchisu v rámci závazkového vztahu. Této záměně však není

⁴⁵ KARFÍKOVÁ, Marie. In: HENDRYCH, Dušan a kol. *Právníkový slovník*. 3. vydání. Praha: C.H.Beck, 2009, s. 741.

⁴⁶ Mezi místní poplatky patří poplatek ze psů, poplatek z pobytu, poplatek za užívání veřejného prostranství, poplatek ze vstupného, poplatek za povolení k vjezdu s motorovým vozidlem do vybraných míst a částí měst, poplatek za provoz systému shromažďování, sběru, přepravy, třídění, využívání a odstraňování komunálního odpadu, poplatek za zhodnocení stavebního pozemku možností jeho připojení na stavbu vodovodu a kanalizace.

možné se reálně vyhnout, jelikož je obsahem téměř většiny publikací věnujícím se franchisingové smlouvě.

V cizojazyčných publikacích se naopak setkáme s označením *direct or indirect financial compensation*, což bychom mohli přeložit jako přímá nebo nepřímá úplata. Ať už tedy budeme danou peněžní částku označovat jako odměnu nebo jako úplatu, důležité je, abychom se vyvarovali pojmu poplatek.

Co se konkrétních finančních úhrad týče, tak franchisant platí franchisorovi vstupní a následně průběžné úplaty. Nejprve tedy dojde k úhradě za poskytnutí vstupních služeb franchisora, know-how, práv na použití značky, a s nimi spojené tržní síly franchisové koncepce.⁴⁷ Průběžné odměny se nejčastěji platí měsíčně. Takto se franchisorovi poskytuje určitá pevná částka plus podíl z obrátu, nebo se odměny průběžně kalkulují jako přírážka na dodávky zboží od franchisora.⁴⁸ V případě zejména té vstupní úplaty se ve své podstatě jedná o cenu daného osvědčeného podnikatelského nápadu franchisora.

4. 5. Loajalita mezi stranami franchisingového vztahu

Loajalitu franchisanta franchisorovi a jeho franchisovému podnikání nařizuje již samotný Evropský kodex etiky franchisingu.

Dle bodu 2. 3. Evropského kodexu se uzavřením franchisingové smlouvy franchisant zavazuje, že bude s franchisorem loajálně spolupracovat k zajištění úspěchu sítě, ke které se připojil. Touto loajalitou se myslí také to, že se bude věnovat, jak nejlépe umí růstu franchisového podnikání a udržování společné identity a pověsti franchisové sítě. Zároveň se však touto loajalitou myslí také to, že bude jako nezávislý podnikatel odpovědný za svou činnost v rámci franchisy a za lidské i finanční prostředky používané ve svém franchisovém podniku. Kromě loajality vůči franchisorovi se zavazuje k loajalitě vůči ostatním franchisantům.⁴⁹

Ve zkratce tedy franchisor od franchisanta vyžaduje, aby loajálně spolupracoval nejen s ním, ale i s ostatními franchisanty, aby dodržoval know-how, pomáhal při rozvoji

⁴⁷ *Franchisové poplatky – za co ve franchisingu zaplatíte a co za to dostanete* [online]. ipodnikatel.cz, 15. října 2000 [cit. 17. listopadu 2021]. Dostupné z: <https://www.ipodnikatel.cz/franchisove-poplatky-za-co-ve-franchisingu-zaplatite-a-co-za-to-dostanete/>

⁴⁸ Tamtéž

⁴⁹ Česká asociace franchisingu. *Evropský kodex etiky franchisingu* [online]. Praha: Česká asociace franchisingu, schváleno ustavujícím shromážděním České asociace franchisingu dne 26. 10. 1993 ve znění pozdějších změn a doplňků, poslední revize 6. 12. 2016, v úplném znění dne 8. 2. 2017. Dostupné z: https://www.czech-franchise.cz/images/dokumenty/eticky-kodex/evropsky_kodex_etiky_franchisingu_2017_7_2_2017.pdf

franchisového trhu, pomohl zajistil úspěch franchisové sítě a udržoval dobrou pověst franchisové značky. To samé však vyžaduje i franchisant po franchisorovi.

Mezi franchisorem a franchisantem jde totiž o vztah samostatných podnikatelů a o podnikání na vlastní odpovědnost a riziko, přestože jeden je na druhém více či méně závislý. Podstatou je, že tyto dva subjekty jsou si navzájem prospěšní, oběma jde o stejný cíl a loajalita je tedy nutná oběma směry.

4. 6. Forma uzavření smlouvy

Jelikož franchisingová smlouva není v zákoně konkrétně zakotvena, není taktéž zakotvena ani forma jejího uzavření. Protože je tedy teoreticky možné uzavřít tuto smlouvu jak písemně, tak i ústně, není forma uzavření franchisingové smlouvy jejím podstatným znakem.

Přesto není nutné vzhledem k dlouhodobému charakteru franchisingové smlouvy a také k tomu, že z velké části bude svou podstatou smlouvou licenční (u níž je ve většině případů písemná forma obligatorní) písemnou formu smlouvy v zákoně zakotvovat. Ani se nedá předpokládat, že by vůbec někdo vážně uvažoval o takto neformálním postupu.⁵⁰

4. 7. Preambule

Na začátku franchisingové smlouvy se může objevit preambule, ve které je podána definice franchisingu, a která popisuje základní ideu franchisingové značky a zájmy či cíle smluvních stran. Preambule slouží především k tomu, aby bylo při porovnávání a posuzování smlouvy zřetelné, o jaký druh spolupráce se jedná⁵¹ a stranami stanovená definice franchisingu se stane jedním z nejdůležitějších interpretačních pravidel⁵².

V případě preambule se sice nejedná o podstatný znak franchisingové smlouvy, ale bylo by dle mého názoru vhodné zakotvit ji v zákoně jakožto podstatnou náležitost. Konkrétně mám na mysli právně zakotvit povinnost (či alespoň zmínit, že je zde možnost) takovouto preambuli včlenit do franchisingové smlouvy (více viz. kapitola 7. 1.).

4. 8. Předmět smlouvy

Podstatným znakem a jádrem franchisingové smlouvy je poskytnutí určitých franchisorových práv franchisantovi a tedy oprávnění franchisanta tato specifická práva užívat.

⁵⁰ BUREŠOVÁ, Jana. Franchising. *Právní rozhledy*, 1997, č. 7, s. 388.

⁵¹ ŘEZNIČKOVÁ, Martina. *Franchising – podnikání pod cizím jménem*. 2. vydání. Praha: C.H.Beck, 2004, s. 38.

⁵² BUREŠOVÁ, Jana. Franchising. *Právní rozhledy*, 1997, č. 7, s. 388.

Tato práva je však potřeba co nejdetailněji definovat. Bude se jednat zejména o oprávnění užívat obchodní jméno, obchodní značku a ochranné známky, etikety, loga a design, know-how, formalizované postupy, důvěrné informace a ostatní obvyklé náležitosti, které charakterizují franchisingové systém franchisora.

Oprávnění k užívání těchto práv se děje prostřednictvím **licenční smlouvy**, která je včleněna do samotné franchisingové smlouvy. Proto je nutné do smlouvy zapsat i přesnou charakteristiku výrobků a/nebo služeb, na které se zmíněná franchisorova práva vztahují, a která tedy franchisor smlouvou poskytuje franchisantovi (to má význam především v rámci prevence před nevíтанou iniciativou franchisanta v této oblasti a tím i udržení značkou garantované kvality⁵³).

K tomuto přesnému označení výrobků a/nebo služeb dochází zpravidla tak, že se ke smlouvě připojí přílohy, které vyobrazují ochranné známky, loga, průmyslové vzory, receptury, know-how apod. Někdy bývá tento soubor předáván zvlášť ve formě tzv. manuálu.⁵⁴ Manuál je dokumentem obsahujícím veškeré, pro podnikání na základě franchisy relevantní, údaje, postupy a instrukce, a protože obsahuje informace, které patří k know-how franchisora, doporučuje se, aby byly podmínky jeho užívání ve smlouvě jednoznačně vymezeny.⁵⁵

Zavedení nových výrobků a/nebo služeb je pak nejčastěji řešeno pomocí samostatné smlouvy ve formě dodatku k původní franchisingové smlouvě.⁵⁶

4. 9. Délka trvání smlouvy

Podstatným znakem franchisingové smlouvy je to, že se jedná o dlouhodobý závazek. Proto by také měla franchisingová smlouva obsahovat určení délky svého trvání a úpravu možnosti ukončení platnosti smlouvy před uplynutím doby sjednané.⁵⁷

Zpravidla bývá franchisingová smlouva uzavírána na dobu určitou (byť opakovaně), a to v rozmezí pěti až deseti let, s automatickou prolongací - taková doba slouží jako doba návratnosti vstupní investice franchisanta, včetně získání manuálem předpokládaného zisku.⁵⁸

⁵³ BAŤKA, Martin. Vliv rekodifikace na franchisingovou smlouvu. *Právní fórum*, 2011, č. 8, s. 363.

⁵⁴ BUREŠOVÁ, Jana. Franchising. *Právní rozhledy*, 1997, č. 7, s. 389.

⁵⁵ *Franchisová smlouva – na co se zaměřit, než ji podepíšete*. [online]. ipodnikatel.cz, 15. října 2020 [cit. 18. listopadu 2021]. Dostupné z: <https://www.ipodnikatel.cz/franchisova-smlouva-na-co-se-zamerit-nez-ji-podepiset/>

⁵⁶ ŘEZNÍČKOVÁ, Martina. *Franchising – podnikání pod cizím jménem*. 2. vydání. Praha: C.H.Beck, 2004, s. 39-40.

⁵⁷ Možnosti ukončení platnosti smlouvy před uplynutím doby sjednané jsou např. výpověď smlouvy nebo odstoupení od smlouvy z určitých přesně vymezených důvodů (dlouhodobá platební neschopnost, nedodržování pokynů franchisora, poškozování jeho dobré pověsti, nedosahování předpokládaného obrátu v určité době apod.). Viz. BUREŠOVÁ, Jana. Franchising. *Právní rozhledy*, 1997, č. 7, s. 390.

⁵⁸ BAŤKA, Martin. Vliv rekodifikace na franchisingovou smlouvu. *Právní fórum*, 2011, č. 8, s. 363

Evropský kodex etiky franchisingu pak řadí mezi nepostradatelná minima franchisingové smlouvy i ujednání týkající se eventuálního prodloužení smlouvy⁵⁹ (více viz. kapitola 7. 3.).

4. 10. Práva a povinnosti smluvních stran

Mezi podstatné náležitosti franchisingové smlouvy patří toliko stanovení vzájemných práv a povinností smluvních stran franchisingové smlouvy. Která konkrétní práva a povinnosti to budou, je však již v režii těchto stran a ani Evropský kodex etiky franchisingu pro ně nestanovuje žádné požadavky. Jedinou konkrétní povinnost, kterou kodex zavádí jako minimum franchisingové smlouvy, je platební povinnost franchisanta (k této viz. výše).

Některá práva a povinnosti jsou však přímo podstatným znakem franchisingové smlouvy a bez jejich zakotvení ve smlouvě by se o franchisingovém vztahu nedalo vůbec hovořit. Jsou jimi povinnosti franchisora poskytnout franchisantovi potřebné zaškolení a technickou pomoc, povinnost franchisanta využívat práva duševního vlastnictví, která mu franchisor přenechal a nakládat s nimi podle smlouvy, či přesně dodržovat poskytnutý manuál a zachovávat dobré jméno a pověst franchisora. Dále je to platební povinnost franchisanta a kontrolní oprávnění franchisora.

4. 10. 1. Povinnost franchisora poskytnout potřebné zaškolení a technickou pomoc

Mezi základní povinnost franchisora a podstatný znak franchisingové smlouvy patří povinnost poskytnout franchisantovi potřebné zaškolení a technickou pomoc. Konkrétně se bude jednat o podporu franchisanta radou a pomocí v oblasti nejenom reklamy a obchodu, ale i například v oblasti skladových prostor, výchovy personálu, prodejní techniky, marketingu a všech oblastí ovlivňujících obrát a rentabilitu.⁶⁰ Školení provádí franchisor bezplatně, nebo je jeho cena zahrnuta v peněžní úhradě za poskytnutí franchisové licence. Závazek franchisora poskytnout franchisantovi potřebné školení je často řešen v samostatné části smlouvy a obvykle se rozlišuje mezi počátečním školením a průběžným školením.⁶¹

Tato povinnost poskytnout školení je povinností, která vyplývá přímo z charakteru franchisingu. Tímto ujednáním franchisor sleduje udržení určité kvality výrobků či služeb

⁵⁹ Česká asociace franchisingu. *Evropský kodex etiky franchisingu – bod 5. 5.* [online]. Praha: Česká asociace franchisingu, schváleno ustavujícím shromážděním České asociace franchisingu dne 26. 10. 1993 ve znění pozdějších změn a doplňků, poslední revize 6. 12. 2016, v úplném znění dne 8. 2. 2017. Dostupné z: https://www.czech-franchise.cz/images/dokumenty/eticky-kodex/evropsky_kodex_etiky_franchisingu_2017_7_2_2017.pdf

⁶⁰ BUREŠOVÁ, Jana. Franchising. *Právní rozhledy*, 1997, č. 7, s. 389.

⁶¹ UNIDROIT. *Guide to International Master Franchise Arrangements*. Rome: International Institute for the Unification of Private Law, 1998, s. 66.

poskytovaných podle jím sestaveného marketingového plánu. Jelikož takové ujednání v licenční smlouvě není nutně vyžadováno, bude se právě tímto ujednáním franchisingová smlouva od licenční smlouvy lišit. Právě proto hodnotím ujednání o povinnost poskytnout franchisantovi potřebné zaškolení a technickou pomoc jako jedno z klíčových ustanovení franchisingové smlouvy. Dle mého názoru jde o tak podstatnou náležitost franchisingové smlouvy, že se bez ní nemůže o franchisingové vztah vůbec jednat (více viz. kapitola 7. 2.).

4. 10. 2. Povinnosti franchisanta

Mezi povinnosti franchisanta, které z franchisingové smlouvy vyplývají jsou: **využívat práva duševního vlastnictví, která mu franchisor přenechal a nakládat s nimi podle smlouvy, či přesně dodržovat poskytnutý manuál.**⁶² Franchisantovi je také stanovena **povinnost zachovávat dobré jméno a pověst franchisora.**⁶³

Speciální místo v této kategorii zaujímá **platební povinnost**, které jsem se věnovala v kapitole 4. 4. Tuto povinnost předpokládá i samotný Evropský kodex etiky franchisingu jako minimum franchisingové smlouvy.⁶⁴ Jak si tyto peněžní úhrady smluvní strany nazvou, v jaké výši, a za jaké časové období si je sjednají už záleží na dohodě. Typicky však franchisant hradí franchisorovi vstupní a poté také průběžnou úplatu, která bývá hrazena měsíčně a je stanovena procentuální sazbou z měsíčního obrátu.⁶⁵

4. 10. 3. Kontrolní oprávnění franchisora

Právy franchisora, která jsou zároveň podstatnými znaky franchisingové smlouvy, jsou práva tvořící dohromady kontrolní mechanismy. Kromě povinnosti dodržovat postupy upravené ve franchisingovém manuálu tak franchisanti musí strpět ve svých provozovnách kontroly franchisora či tzv. mystery shopping (tajná kontrola prováděná fiktivními zákazníky).⁶⁶ Kontrolní oprávnění franchisora bývají stanovena široce a opravňují franchisora také k náhledu do účetnictví franchisanta, popř. stanoví franchisantovi povinnost potřebné údaje pravidelně franchisorovi sdělovat.⁶⁷

⁶² BUREŠOVÁ, Jana. Franchising. *Právní rozhledy*, 1997, č. 7, s. 389.

⁶³ ŘEZNÍČKOVÁ, Martina. *Franchising – podnikání pod cizím jménem*. 2. vydání. Praha: C.H.Beck, 2004, s. 42

⁶⁴ Česká asociace franchisingu. *Evropský kodex etiky franchisingu – bod 5. 5.* [online]. Praha: Česká asociace franchisingu, schváleno ustavujícím shromážděním České asociace franchisingu dne 26. 10. 1993 ve znění pozdějších změn a doplňků, poslední revize 6. 12. 2016, v úplném znění dne 8. 2. 2017. Dostupné z: https://www.czech-franchise.cz/images/dokumenty/eticky-kodex/evropsky_kodex_etiky_franchisingu_2017_7_2_2017.pdf

⁶⁵ BUREŠOVÁ, Jana. Franchising. *Právní rozhledy*, 1997, č. 7, s. 389.

⁶⁶ CTIBOR, Jiří. In: CTIBOR, Jiří, HORÁČKOVÁ, Iva. *Franchising*. Praha: Wolters Kluwer, 2017, s. 25.

⁶⁷ Tamtéž

Dle mého názoru je oprávnění franchisora kontrolovat dodržování svého systémového konceptu natolik důležité, že pokud takové ujednání chybí, neodpovídá franchisingová smlouva vůbec svému charakteru (více viz. kapitola 7. 2.).

4. 10. 4. Práva franchisanta

Práva a povinnosti franchisora a franchisanta spolu vzájemně korelují. Pokud má tedy franchisor povinnost poskytnout franchisantovi potřebné zaškolení a technickou pomoc, má franchisant na toto zaškolení právo apod.

5. Postavení franchisingové smlouvy podle české právní úpravy

V předchozí kapitole jsem se zabývala otázkou, *jakými podstatnými znaky se vyznačují franchisingové smlouvy řídicí se českým právem*. V této kapitole se naopak budu věnovat smlouvám typovým, inominátním a smíšeným. Půjde o jakési seznámení s těmito druhy smluv, abychom si následně v 6. kapitole mohli franchisingovou smlouvu pod některý z těchto druhů podřadit. Tímto podřazením zjistíme, jakou právní úpravou se franchisingová smlouva bude řídit.

Nejprve se tedy musíme podívat na to, jaké druhy smluv je možné ve své podstatě uzavřít. Důležité je si uvědomit, že princip autonomie vůle subjektů se neprojevuje pouze v možnosti uzavřít smlouvu, která je upravena jako smluvní typ (pojmenovaná smlouva, typová smlouva), ale i v možnosti uzavřít smlouvu, která v právních předpisech jako smluvní typ výslovně upravena není (nepojmenovaná smlouva, inominátní smlouva). Vedle těchto smluv pojmenovaných a nepojmenovaných můžeme rozlišit také smlouvy, které v sobě zahrnují více smluvních typů - smíšené smlouvy.

5. 1. Typové (pojmenované) smlouvy

Občanský zákoník v § 2055 a násl. upravuje jednotlivé smluvní typy. V jejich základním ustanovení jsou pak vymezeny podstatné náležitosti, které je vzájemně odlišují.

Historicky přísluší ke každé smlouvě vžitý název, proto se tyto smlouvy také označují jako pojmenované (*contractus nominati*).⁶⁸ Tyto výslovně upravené smluvní typy jsou v praxi často ty nejpoužívanější a tedy typické.

Zákonodárce se snaží reagovat na neustálý vývoj společnosti a ekonomiky a z tohoto důvodu v právní úpravě postupně zakotvuje nové smluvní typy. Dochází k tomu však zpravidla až po určité době používání těchto postupů v praxi. Takto se tedy ze smlouvy nepojmenované (atypické) stává smlouva pojmenovaná (typická).⁶⁹

V konkrétním případě tedy půjde o to, že uzavřená smlouva bude podřaditelná určitému typu smlouvy, jež zákon upravuje. Kvalifikaci takové smlouvy, jako určitého smluvního typu, nemohou strany ovlivnit.⁷⁰ Vůle stran určuje toliko obsah smlouvy, jaký typ smlouvy však tento obsah naplňuje již není tedy možné modifikovat. Není-li však určení typu smlouvy možné, protože smlouva je atypická, půjde zpravidla o smlouvu nepojmenovanou.

⁶⁸ SALAČOVÁ, Marie. Nepojmenované smlouvy. *Právní rozhledy*, 1996, č. 7, s. 308.

⁶⁹ Tamtéž

⁷⁰ PELIKÁNOVÁ, Irena, PELIKÁN, Robert. In: ŠVESTKA, Jiří a kol. *Občanský zákoník: Komentář, Svazek V, (§ 1721-2520)*. Praha: Wolters Kluwer, 2014, s. 58.

5. 2. Inominátní (nepojmenované) smlouvy

Jedním z projevů autonomie vůle je tedy i zmíněná možnost uzavřít smlouvu, která není jako smluvní typ upravena v občanském zákoníku nebo jiném zákoně. Toto oprávnění nalezneme výslovně zakotvené v § 1746 občanského zákoníku, který stanovuje, že *strany mohou uzavřít i takovou smlouvu, která není zvláště jako typ smlouvy upravena*.

V těchto případech se uplatní obecné limity autonomie vůle, čímž se má na mysli, že nelze například uzavřít smlouvu, kterou by došlo k zbavení základních lidských práv, jako je např. smlouva o otroctví.⁷¹

Pro nepojmenované smlouvy je typické to, že je dle jejich obsahu není možné bez dalšího zařadit pod žádnou ze smluv pojmenovaných. A to bez ohledu na možné označení smlouvy jakožto smlouvy inominátní stranami.

Pro takové smlouvy platí, že se budou řídit neblíží právní úpravou (§ 10 odst. 1 občanského zákoníku).⁷² V takovém případě mluvíme o tzv. analogii.

5. 2. 1. Analogie

Analogií rozumíme aplikaci určité normy na jiný případ, než pro který byla přímo zamýšlena.⁷³ Teorie rozeznává dva druhy analogie. Tou první je analogie legis, kterou se myslí užití obdobné normy uvnitř právního předpisu, a tou druhou je analogie iuris, kterou je možné chápat jako užití normy mimo právní předpis.

5. 2. 2. Analogie legis

Na analogii legis (analogii zákona) odkazuje ustanovení § 10 odst. 1 občanského zákoníku, které říká, že *nelze-li právní případ rozhodnout na základě výslovného ustanovení, posoudí se podle ustanovení, které se týká právního případu co do obsahu a účelu posuzovanému právnímu případu nejbližšího*. Touto analogií zákona se rozumí taková aplikace právní normy, kdy na skutkovou podstatu zákonem neřešenou se vztáhne ustanovení zákona upravující skutkovou podstatu podobnou.⁷⁴

⁷¹ HULMÁK, Milan. In: HULMÁK, Milan a kol. *Občanský zákoník V. Závazkové právo. Obecná část (§ 1721–2054)*. Praha: C. H. Beck, 2014, s. 138.

⁷² Tamtéž

⁷³ ŠILHÁN, Josef. Inominátní smlouvy a přípustnost analogie v obchodních závazkových vztazích. *Právní rozhledy*. 2007, č. 13, s. 466.

⁷⁴ KNAPP, Viktor. *Teorie práva*. Praha: C.H. Beck, 1995, s. 172.

Analogická aplikace má tedy dva základní předpoklady: prvním je mezera v zákoně, tj. okolnost, že určitá skutková podstata není zákonem regulována; druhým je podobnost skutkové podstaty upravené právní normou, která se má použít analogicky.⁷⁵

5. 2. 3. Analogie iuris

Na analogii iuris (analogii práva) je odkázáno naopak v § 10 odst. 2 občanského zákoníku, který říká, že *není-li takové ustanovení, posoudí se právní případ podle principů spravedlnosti a zásad, na nichž spočívá tento zákon, tak, aby se dospělo se zřetelem k zvyklostem soukromého života a s přihlédnutím k stavu právní nauky i ustálené rozhodovací praxi k dobrému uspořádání práv a povinností.*

5. 2. 4. Analogie - závěr

Závěr podkapitoly týkající se analogie je tedy takový, že v případě, kdy neexistují pravidla, která na určitou skutkovou podstatu výslovně dopadají, postupuje se nejprve podle analogie legis, a není-li ani ta možná, podle analogie iuris.⁷⁶

5. 3. Smíšené smlouvy

Nový občanský zákoník na rozdíl od předchozí právní úpravy (§ 491 odst. 3 zákona č. 40/1964 Sb., občanský zákoník) smíšené smlouvy výslovně neřeší.

Uzavření smíšené smlouvy vychází z toho, že právní úprava jednotlivých smluvních typů v základních ustanoveních určuje podstatné náležitosti, které jsou pro takový smluvní typ charakteristické a smluvní strany pak mohou uzavřít i smlouvu, která zahrnuje více takových smluvních typů.⁷⁷

Pro takové smlouvy platí, že se použijí ustanovení upravující zahrnuté smluvní typy.⁷⁸

5. 4. Závěr

Tato kapitola se věnovala zevrubnému, obecnému seznámení se smlouvami typovými, inominátními, smíšenými a také tomu, jakou právní úpravou se tyto jednotlivé smlouvy řídí. Jedná se o kapitolu informativního charakteru a konkrétní závěr (tedy *zda podstatné znaky*

⁷⁵ LAVICKÝ, Petr. In: LAVICKÝ, Petr a kol. *Občanský zákoník I. Obecná část (§ 1–654)*. Praha: C. H. Beck, 2014, s. 102.

⁷⁶ Tamtéž, s. 100.

⁷⁷ HULMÁK, Milan. In: HULMÁK, Milan a kol. *Občanský zákoník V. Závazkové právo. Obecná část (§ 1721–2054)*. Praha: C. H. Beck, 2014, s. 138.

⁷⁸ Tamtéž

franchisingové smlouvy vylučují její podřazení pod typovou (pojmenovanou) smlouvu, příp. zda půjde o smlouvu nepojmenovanou či smíšenou) nalezneme v závěru 6. kapitoly po porovnání podstatných znaků franchisingové smlouvy s podstatnými znaky vybraných typových smluv.

6. Porovnání s jinými smluvními typy

V předchozích kapitolách jsme si již zodpověděli otázku *jakými podstatnými znaky se vyznačují franchisingové smlouvy řídicí se českým právem* a i jsme si vysvětlili, co jsou to smlouvy typové (pojmenované), inominátní (nepojmenované) či smíšené, a jakou právní úpravou se tyto jednotlivé smlouvy řídí.

Nyní nám zbývá zodpovědět otázku, *zda podstatné znaky franchisingové smlouvy (zjištěné v 4. kapitole) vylučují její podřazení pod typovou (pojmenovanou) smlouvu*.

V této kapitole se proto budu věnovat porovnání franchisingové smlouvy a jí podobným smluvním typům (smlouva licenční, pachtovní, smlouva o dílo). Konkrétněji rozeberu, v čem se smlouva o franchisingu od ostatních zmíněných smluvních typů odlišuje, a naopak které typové znaky mají společné.

6. 1. Licenční smlouva

6. 1. 1. Význam

Pravidelnou součástí franchisingových smluv je závazek franchisora poskytnout franchisantovi licenci k užití jeho duševního vlastnictví. Licenční smlouva je přitom samostatným smluvním typem upraveným v §2358 an. občanského zákoníku. Právní postavení licenční smlouvy je pro nás tedy více než důležité, protože takovou právní úpravou se bude z části řídit i naše franchisingová smlouva.⁷⁹ Proto také můžeme říci, že je franchisingová smlouva zvláštním podtypem smlouvy licenční.⁸⁰

Licenční smlouvou poskytuje poskytovatel nabyvateli oprávnění k výkonu práva duševního vlastnictví (licenci) v ujednaném omezeném nebo neomezeném rozsahu a nabyvatel se zavazuje, není-li ujednáno jinak, poskytnout poskytovateli odměnu. Jedná se tzv. o pohledávku na strpění. Abychom tedy mohli hovořit o tom, že jde o licenční smlouvu, je nezbytné, aby v ní vlastník práva duševního vlastnictví oproti uhrazení odměny (či uvedení údaje o bezplatném poskytnutí práva) druhé osobě přivolil k výkonu práva ve sjednaném rozsahu.⁸¹

⁷⁹ Franchisingové smlouvy jdou nad rámec poskytnutí licence, když franchisorovi zajišťují možnost výkonu kontroly nejen na způsobem užití poskytnuté licence franchisantem, ale i nad způsobem podnikání franchisanta. Poskytnutí licence proto představuje jen dílčí část právního vztahu mezi franchisorem a franchisantem a pouze ohledně této části lze při tvorbě franchisingové smlouvy vycházet právní úpravy smlouvy licenční. Viz. HORÁČKOVÁ, Iva. In: CTIBOR, Jiří, HORÁČKOVÁ, Iva. *Franchising*. Praha: Wolters Kluwer, 2017, s. 32.

⁸⁰ TELEČEK, Ivo. Licenční základy frančizové smlouvy. *Časopis pro právní vědu a praxi*, 2003, roč. 11, č. 4, s. 292.

⁸¹ MACEK, Jiří. In: HULMÁK, Milan a kol. *Občanský zákoník VI. Závazkové právo. Zvláštní část (§ 2055–3014)*. Praha: C. H. Beck, 2014, s. 604.

Oproti tomu franchisingová smlouva je zvláštním druhem takovéto smluvní licence k předmětům duševního vlastnictví, kdy její zvláštnost spočívá v tom, že předmětem franchisového nakládání je hospodářsky a právně ucelený soubor nemovitých práv, popř. některá část z ucelého souboru.⁸²

Velmi jednoduše a laicky lze říci, že při franchisingu získává franchisant i právo užívat logo, ochrannou známku, obchodní značku či jméno již známé a zavedené značky a získává tak díky již rozvinutému trhu zákazníky i dobrou pověst. Při licencování není vztah mezi poskytovatelem a nabyvatelem licence tak těsný, jako je tomu u franchisingu. Nabyvatel licence typicky nesmí užívat logo ani ochrannou známku společnosti. Naopak musí tvrdě pracovat, aby si na trhu vytvořil svou vlastní identitu. Držitel licence laicky řečeno pouze nakupuje produkty a dále je prodává již sám, tzv. na vlastní pěst.

6. 1. 2. Forma

Co se týče formy uzavření smlouvy v případě licence, pak je písemná forma nutná pro smlouvy o výhradní licenci a smlouvy zapisované do veřejných seznamů, u nichž se účinnost licence k předmětu průmyslového vlastnictví vůči třetím osobám spojuje až se zápisem licence do veřejného seznamu.

U franchisingové smlouvy je situace poněkud odlišná. Jelikož není franchisingová smlouva v zákoně konkrétně zakotvena, není taktéž zakotvena ani forma jejího uzavření. Proto je tedy teoreticky možné uzavřít tuto smlouvu jak písemně, tak i ústně. Ovšem vzhledem k dlouhodobému charakteru franchisingové smlouvy a k tomu, že z velké části bude svou podstatou právě smlouvou licenční, u níž je ve většině případů písemná forma obligatorní, není takto neformální postup zpravidla využíván.

6. 1. 3. Školení a technická pomoc

Pravidelným, a dle mého názoru i podstatným, znakem franchisingové smlouvy je povinnost franchisora poskytnout franchisantovi potřebné odborné zaškolení a technickou pomoc, včetně metodického vedení. Jelikož v případě licenční smlouvy poskytovateli licence žádná taková povinnost nevyplývá, bude se právě tímto licenční smlouva odlišovat od smlouvy franchisingové.

⁸² TELEČ, Ivo. Licenční základy frančizové smlouvy. *Časopis pro právní vědu a praxi*, 2003, roč. 11, č. 4, s. 292.

6. 1. 4. Kontrola

Poskytovatel licence má kontrolu toliko nad používáním duševního vlastnictví nabyvatelem licence, ale nemá již žádnou kontrolu nad jeho podnikáním. Naopak v případě franchisingové smlouvy je oprávnění franchisora kontrolovat dodržování svého systémového konceptu natolik důležité, že se jedná o samotný podstatný znak takové smlouvy, bez něhož neodpovídá franchisingová smlouva vůbec svému charakteru. Franchisor tedy oproti poskytovateli licence vykonává značnou kontrolu nad podnikáním franchisanta, přestože jde o vztah samostatných podnikatelů. Konkrétně může vykonávat kontrolu nad obchodními a provozními modely společnosti stanovením norem, inspekci a vedením účtů.

6. 1. 5. Průběh a platební povinnost

Při udělení licencí dochází k jednorázovému převodu majetku nebo práv, ale ve franchisingu se jedná o dlouhodobý závazek s průběžnou pomocí franchisora franchisantovi se zprovozněním franchisy.

S tím souvisí i platební povinnost, která je v obou těchto smluvních typech taktéž odlišná. Při franchisingu musí franchisant hradit odměnu franchisorovi i konstantně (průběžně), kdežto při licencování se jedná jen o jednorázový převod majetku nebo práv a taktéž o jednorázové uhrazení odměny, zisk si poté držitel licence nechává pro sebe.

6. 1. 6. Závěr – tabulka

Přestože je tedy závazek franchisora poskytnout franchisantovi licenci k užití jeho duševního vlastnictví pravidelnou součástí franchisingových smluv, stále jsou mezi nimi nepřekonatelné rozdíly, díky nimž není možné franchisingovou smlouvu pod tuto typovou smlouvu podřadit.

	Licenční smlouva	Franchisingová smlouva
Význam	Licenční smlouvou poskytuje poskytovatel nabyvateli oprávnění k výkonu práva duševního vlastnictví. Tzv. pohledávka na strpění.	Franchisingová smlouva je zvláštním druhem licenční smlouvy k předmětům duševního vlastnictví. Její zvláštnost spočívá v tom, že předmětem franchisového nakládání je hospodářsky a právně ucelený soubor

		nemovitých práv, popř. některá část z ucelého souboru.
Právo užívat logo, ochrannou známku či obchodní značku	Nabyvatel licence jej nezískává. Nabyvatel licence pouze nakupuje produkty a dále je prodává již sám za sebe.	Franchisant jej získává. Výhodou pro franchisanta je, že tímto získává i zákazníky a dobrou pověst.
Povinnost písemné formy smlouvy	Pro smlouvy o výhradní licenci a smlouvy zapisované do veřejných seznamů.	Není stanovena.
Povinnost školení a technická pomoc	Není stanovena.	Je podstatným znakem franchisingové smlouvy.
Kontrola	Toliko nad používáním duševního vlastnictví nabyvatelem licence.	Je podstatným znakem franchisingové smlouvy.
Průběh	Jedná se o jednorázový převod majetku nebo práv.	Jedná se o dlouhodobý závazek s průběžnou pomocí franchisora.
Platební povinnost	Jednorázové uhrazení odměny. Zisk si poté držitel licence nechává pro sebe.	Průběžné hrazení odměny.

6. 2. Pachtovní smlouva

Pachtovní smlouva je upravena v §2332 an. občanského zákoníku. *Pachtovní smlouvou se propachtovatel zavazuje přenechat pachtýři věc k dočasnému užívání a požívání a pachtýř se zavazuje platit za to propachtovateli pachtovné nebo poskytnout poměrnou část výnosu z věci.*

Pacht je tedy závazek, v němž je propachtovatel zavázán přenechat pachtýři právo užívat a požívat propachtovanou věc za pachtovné.⁸³ Pachtýři je tak přenechána věc k požívání, kdy tento má oprávnění nejen věc užívat, ale i právo na plody a užitky takové věci.⁸⁴

Z výše uvedeného lze říci, že franchisingová (resp. i licenční smlouva) má svým účelem blízko právě i ke smlouvě pachtovní, jelikož její (jejich) hospodářský účel taktéž sleduje, aby nabyvatel franchisy (licence) bral požitky (čili hospodářské výnosy), které využívání franchisy

⁸³ HULMÁK, Milan. In: HULMÁK, Milan a kol. *Občanský zákoník VI. Závazkové právo. Zvláštní část (§ 2055–3014)*. Praha: C. H. Beck, 2014, s. 554.

⁸⁴ Tamtéž, s. 555.

(licence) přináší.⁸⁵ Vzhledem k předmětům licenčních smluv (jimiž jsou nehmotné statky), a vzhledem k historickému vývoji předmětů občanského práva a dalším skutečnostem se u nás oddělila licenční smlouva po stránce legislativně technické od typové smlouvy pachtovní (resp. nájemní⁸⁶ či výpůjční) jako samostatný smluvní typ.⁸⁷ Ke smlouvě pachtovní má však licenční smlouva, resp. franchisingová, stále nejbliže.

Franchisingovou smlouvu ke smlouvě pachtovní přirovnává taktéž Milan Hulmák, který se v komentáři ke smlouvě pachtovní vyjadřuje tak, že smlouva o franchise bude často naplňovat jako smlouva smíšená znaky více smluvních typů, v zásadě jde přitom o pacht, když pachtýř získává úplatně oprávnění k požívání různých práv propachtovatele (např. know-how, ochranná známka, podnikatelské koncepty, seznamy zákazníků) a zároveň přitom mohou být použity i zvláštní úpravy týkající se jednotlivých předmětů, např. licenční smlouvy (§ 2358).⁸⁸

6. 2. 1. Předmět smlouvy

Jelikož pacht není určen povahou věci, může být stejná věc pronajata i propachtována, obvykle ale bude předmětem pachtu cizí věc plodivá, plodonosná, přinášející výnos, ať již jsou výnosem plody naturální nebo civilní.⁸⁹ Předmětem pachtu je tedy věc v právním smyslu, tzn. vše, co je rozdílné od osoby a slouží potřebě lidí.

Pacht má kořeny v římském právu, kdy je šlo o zvláštní případ *locatio conductio rei* a jestliže byl pachtýř zemědělského pozemku zavázán platit pachtovné podílem z plodů, šlo o *colonia partiaria*. V takovém případě vznikalo mezi propachtovatelem a pachtýřem zvláštní společenství, protože oba nesli riziko neúrody.⁹⁰

Přestože tedy bylo původním účelem pachtu přenechání pozemku pachtýři k obhospodařování, právní úprava pachtu se postupně přizpůsobovala společenským podmínkám, čímž došlo k tomu, že nyní mohou být předmětem pachtu také i věci nehmotné.⁹¹

Petra Humlíčková v komentáři ke smlouvě pachtovní přímo zmiňuje, že předmětem pachtu mohou být nejen předměty hmotné (pozemky, budovy), ale i nehmotné a práva či jiné

⁸⁵ TELEC, Ivo. Licenční základy frančizové smlouvy. *Časopis pro právní vědu a praxi*, 2003, roč. 11, č. 4, s. 292.

⁸⁶ Úprava pachtu v § 2332 an. občanského zákoníku vychází ze subsidiárního přiměřeného použití úpravy nájmu (§ 2201 an. občanského zákoníku) Viz. HULMÁK, Milan. In: HULMÁK, Milan a kol. *Občanský zákoník VI. Závazkové právo. Zvláštní část (§ 2055–3014)*. Praha: C. H. Beck, 2014, s. 554.

⁸⁷ TELEC, Ivo. Licenční základy frančizové smlouvy. *Časopis pro právní vědu a praxi*, 2003, roč. 11, č. 4, s. 292.

⁸⁸ HULMÁK, Milan. In: HULMÁK, Milan a kol. *Občanský zákoník VI. Závazkové právo. Zvláštní část (§ 2055–3014)*. Praha: C. H. Beck, 2014, s. 558.

⁸⁹ HUMLÍČKOVÁ, Petra. In: ŠVESTKA, Jiří a kol. *Občanský zákoník: Komentář, Svazek V, (§ 1721–2520)*. Praha: Wolters Kluwer, 2014, s. 1395.

⁹⁰ HULMÁK, Milan. In: HULMÁK, Milan a kol. *Občanský zákoník VI. Závazkové právo. Zvláštní část (§ 2055–3014)*. Praha: C. H. Beck, 2014, s. 554.

⁹¹ HORÁČKOVÁ, Iva. In: CTIBOR, Jiří, HORÁČKOVÁ, Iva. *Franchising*. Praha: Wolters Kluwer, 2017, s. 34.

majetkové hodnoty (např. energie, patenty či ochranné známky, investiční nástroje bez hmotné podstaty).⁹²

6. 2. 2. Udělení oprávnění více subjektům současně

Právní úprava pachtu nepočítá s tím, že tatáž oprávnění mohou být udělena více subjektům současně.⁹³ To je dle mého názoru základní a stěžejní rozdíl mezi franchisingovou a pachtovní smlouvou a také důvod, proč není možné franchisingovou smlouvu podřadit pod tuto typovou smlouvu.

Jestliže podle právní úpravy pachtu propachtovatel věc pachtýři *přenechává*, znamená to nejen, že stejnou věc propachtovatel nepřenechá i dalšímu pachtýři, ale také to, že sám propachtovatel nebude věc nadále užívat. Naopak v případě franchisingu jednu a tutéž franchisu nejen, že může využívat (a typicky i využívá) více franchisantů současně, ale také toto oprávnění franchisu využívat zůstává zpravidla i franchisorovi.

Dvojitý pacht nelze vyloučit jedině, jestliže nejsou práva pachtýřů slučitelná, např. každý má právo k jiným plodům a užitkům.⁹⁴

6. 2. 3. Kontrola

Kromě výše zmíněného zásadního rozdílu s udělením franchisy navíc souvisejí podrobná ujednání o tom, jakým způsobem franchisant může franchisu užívat a jak může franchisor postup franchisanta kontrolovat a ovlivňovat, což v případě pachtu není výslovně stanoveno a v § 2336 občanského zákoníku je řečeno toliko, že pachtýř pečuje o propachtovanou věc jako řádný hospodář.

6. 2. 4. Závěr – tabulka

Přestože má franchisingová a licenční smlouva ke smlouvě pachtovní nejbliže, stále jsou mezi nimi nepřekonatelné rozdíly, kterými obsah franchisingových smluv značně přesahuje běžné pachtovní smlouvy. Proto není možné franchisingovou smlouvu pod tuto typovou smlouvu podřadit.

⁹² HUMLÍČKOVÁ, Petra. In: ŠVESTKA, Jiří a kol. *Občanský zákoník: Komentář, Svazek V, (§ 1721-2520)*. Praha: Wolters Kluwer, 2014, s. 1395.

⁹³ HORÁČKOVÁ, Iva. In: CTIBOR, Jiří, HORÁČKOVÁ, Iva. *Franchising*. Praha: Wolters Kluwer, 2017, s. 34-35.

⁹⁴ HULMÁK, Milan. In: HULMÁK, Milan a kol. *Občanský zákoník VI. Závazkové právo. Zvláštní část (§ 2055–3014)*. Praha: C. H. Beck, 2014, s. 559.

	Pachtovní smlouva	Franchisingová smlouva
Význam	Pachtovní smlouvou se propachtovatel zavazuje přenechat pachtýři věc k dočasnému užívání a požívání a pachtýř se zavazuje platit za to propachtovateli pachtovné nebo poskytnout poměrnou část výnosu z věci.	Hospodářský účel franchisingové smlouvy taktéž sleduje, aby franchisant bral požitky (hospodářské výnosy), které využívání franchisy přináší.
Udělení oprávnění více subjektům současně	Nelze. Stejnou věc propachtovatel typicky (dle podstaty ujednání) nemůže přenechat dalšímu pachtýři. Ani sám propachtovatel nesmí věc nadále užívat.	Lze. Franchisu může využívat více franchisantů současně. Také toto oprávnění franchisu využívat zůstává zpravidla i franchisorovi.
Kontrola	S pachtovní smlouvou nesouvisí žádná ujednání o tom, jakým způsobem pachtýř může pacht užívat a jak může propachtovatel postup pachtýře kontrolovat a ovlivňovat. V § 2336 občanského zákoníku je řečeno toliko, že pachtýř pečuje o propachtovanou věc jako řádný hospodář.	S udělením franchisy souvisí podrobná ujednání o tom, jakým způsobem franchisant může franchisu užívat a jak může franchisor postup franchisanta kontrolovat a ovlivňovat.

6. 3. Smlouva o dílo

Smlouva o dílo je upravena v §2586 an. občanského zákoníku. *Smlouvou o dílo se zhotovitel zavazuje provést na svůj náklad a nebezpečí pro objednatel dílo a objednatel se zavazuje dílo převzít a zaplatit cenu.*

6. 3. 1. Smlouva o provedení školení

Smlouva týkající se zaškolování může být označena různě – smlouva o provedení školení, o provádění instruktážní činnosti, o zajištění školení apod. Jelikož takový typ smlouvy

není konkrétně v občanském zákoníku nebo jiném zákoně upraven, půjde v tomto případě o smlouvu nepojmenovanou.

Uzavření nepojmenované smlouvy (tzn. smlouvy, která není jako smluvní typ konkrétně upravena) je jedním z projevů autonomie vůle a oprávnění k jejímu uzavření nalezneme v § 1746 občanského zákoníku. Pro tyto smlouvy platí, že se budou řídit nebližší právní úpravou.

Předmětem takové smlouvy o provedení školení bude typicky to, že se školitel (zhotovitel) zavazuje provést pro objednatele instruktážní činnost, školení, zaškolení a objednatel se zavazuje zaplatit školiteli (zhotoviteli) odměnu.

Z výše uvedeného lze dovodit, že se smlouva o provedení školení blíží nejvíce smlouvě o dílo, kdy se zde dílem rozumí právě ono provedení školení. Nebližší právní úprava, kterou se bude řídit smlouva o provedení školení, je tedy smlouva o dílo.

Právní postavení smlouvy o dílo je proto pro právní postavení franchisingové smlouvy stejně tak důležité jako právní postavení smlouvy licenční. Franchisingová smlouva se totiž odlišuje od smlouvy licenční nutnou povinností franchisora poskytnout franchisantovi potřebné zaškolení a technickou pomoc. Pokud se tedy samostatná smlouva o provedení školení řídí ustanoveními smlouvy o dílo, tak se také ta část franchisingové smlouvy upravující povinností franchisora poskytnout franchisantovi potřebné zaškolení a technickou pomoc bude, oproti zbytku ustanovení takovéto smlouvy, řídit právní úpravou smlouvy o dílo.

Rozdílem mezi poskytnutím školení a technické pomoci v rámci franchisingové smlouvy a smlouvy o dílo ale může být případné hrazení odměny či dlouhodobost takového závazku.

6. 3. 2. Platební povinnost

Zatímco franchisor provádí školení typicky bezplatně, nebo je jeho cena zahrnuta v peněžní úhradě za poskytnutí franchisové licence, tak v případě smlouvy o dílo je předmětem smlouvy a povinností objednatele nejenom dílo převzít, ale také právě povinnost za něj zaplatit.

6. 3. 3. Průběh

V případě franchisingové smlouvy se závazek franchisora poskytnout franchisantovi potřebné školení obvykle rozlišuje na počáteční školení a průběžné školení.⁹⁵ Nepůjde tedy jen o vstupní odborné zaškolení, ale taktéž o technickou pomoc a metodické vedení v průběhu celé

⁹⁵ UNIDROIT. *Guide to International Master Franchise Arrangements*. Rome: International Institute for the Unification of Private Law, 1998, s. 66.

spolupráce, což samo o sobě vyplývá již ze samotné podstaty franchisingové smlouvy. Důvodem, proč franchisor uzavřel franchisingovou smlouvu je samozřejmě to, že očekává, že se jeho podnikatelský nápad úspěšně rozšíří. Proto je i v jeho zájmu, aby s franchisantem loajálně spolupracoval k zajištění úspěchu sítě, aby se věnoval, jak nejlépe umí růstu franchisového podnikání a udržování společné identity a pověsti franchisové značky a za tímto účelem prováděl školení nejen počáteční, ale také průběžná.

Naopak v případě smlouvy o dílo se jedná typicky o akt jednorázový a zaškolení nemá dlouhodobý, konzistentní, opakující se charakter.

6. 3. 4. Závěr – tabulka

Přestože jsou ujednání franchisingové smlouvy týkající se povinností franchisora poskytnout franchisantovi potřebné zaškolení a technickou pomoc ve své podstatě ujednáními smlouvy o dílo, nejsou tato jediným podstatným znakem franchisingového vztahu. Proto není možné franchisingovou smlouvu v celém svém rozsahu pod tuto typovou smlouvu podřadit.

	Samostatná smlouva o provedení školení (o dílo)	Smlouva o provedení školení (o dílo) v rámci franchisingové smlouvy
Význam	Smlouvou o provedení školení se školitel (zhotovitel) zavazuje provést na svůj náklad a nebezpečí pro objednatele instruktážní činnost, školení, zaškolení a objednatel se zavazuje dílo převzít a zaplatit cenu.	Smlouvou o provedení školení se školitel (zhotovitel) zavazuje provést pro objednatele instruktážní činnost, školení, zaškolení.
Platební povinnost	Povinnost objednatele za provedení školení zaplatit.	Školení je typicky bezplatné, nebo je jeho cena zahrnuta v peněžní úhradě za poskytnutí franchisové licence.
Průběh	Jedná se typicky o akt jednorázový. Zaškolení nemá dlouhodobý, konzistentní, opakující se charakter.	Závazek franchisora poskytnout franchisantovi potřebné školení se obvykle rozlišuje na počáteční školení a průběžné školení. Jedná se tedy o dlouhodobý závazek s průběžnou pomocí franchisora.

6. 4. Závěr

Nyní nám zbývá zodpovědět otázku, *zda podstatné znaky franchisingové smlouvy* (zjištěné v 4. kapitole) *vylučují její podřazení pod typovou (pojmenovanou) smlouvu*. Můžeme si sice pokládat otázku, zda ujednání ve smlouvě budou inklinovat spíše k tomu či onomu smluvnímu typu (např. zda ujednání smlouvy bude inklinovat spíše ke smlouvě o přenechání věci jinému, nebo ke smlouvě o dílo), typicky však franchisingová smlouva bude inklinovat hned k několika smluvním typům.

Základ franchisingové smlouvy sice může stát na licenčním ujednání (smlouva tedy bude téměř v celém svém rozsahu inklinovat ke smlouvě o přenechání věci jinému), ale přesto nebude možné smlouvu podřadit pod typovou smlouvu, jelikož se zde bude zároveň nacházet třeba i jen jeden jediný odstavec týkající se otázky zaškolování a technické pomoci. Tímto ujednáním franchisor sleduje udržení určité kvality výrobků či služeb poskytovaných podle jím sestaveného marketingového plánu. Jelikož takové ujednání v licenční smlouvě není nutně vyžadováno (nejedná se o podstatný znak licenční smlouvy), bude se právě tímto ujednáním franchisingové smlouva od licenční smlouvy lišit. Zároveň prostřednictvím tohoto jednoho ujednání, blízcího se smlouvě o dílo, bude smlouva inklinovat i ke smlouvě o přenechání věci jinému i ke smlouvě o dílo, a právě proto není možné takovou smlouvu podřadit pod některou z typových smluv.

Pokud tedy víme, že podstatné znaky franchisingové smlouvy vylučují její podřazení pod typovou smlouvu, zbývá nám otázka, *zda půjde v případě franchisingové smlouvy o smlouvu smíšenou či nepojmenovanou*. Z teoretického hlediska by bylo možné podrobit tuto otázku dlouhému zkoumání. Z praktického hlediska je pro nás důležité, že tak či tak (ať už si franchisingovou smlouvu definujeme jako smlouvu nepojmenovanou či smíšenou z jiných smluvních typů) dojdeme vždy ke stejnému závěru, tj. ke stejnému ustanovení.

Ať se tedy vydáme cestou franchisingové smlouvy jakožto smlouvy smíšené (kdy se franchisingové smlouva bude řídit právní úpravou zahrnutých smluvních typů), či cestou franchisingové smlouvy jakožto smlouvy nepojmenované (kdy se franchisingové smlouva bude za pomoci analogie řídit neblížíší právní úpravou), vždy dojdeme zpravidla ke stejnému ustanovení občanského zákoníku. Buď si totiž můžeme franchisingovou smlouvu definovat jako smlouvu smíšenou (kdy půjde např. o franchisingovou smlouvu obsahující v sobě licenční ujednání, které se bude řídit ustanovením o licenci dle občanského zákoníku a ujednání o technické pomoci, které je svou podstatou ujednáním smlouvy o dílo, a které se tedy bude řídit ustanovením o smlouvě o dílo dle občanského zákoníku), nebo si můžeme franchisingovou

smlouvu definovat jako smlouvu nepojmenovanou (kdy půjde např. o franchisingovou smlouvu obsahující v sobě ujednání, které bude pouze podobné licenci, přesto mu však ustanovení o licenci v občanském zákoníku bude nejpodobnější, a proto se jím bude tak či tak řídit).

Závěrem bych shrnula, že pro zodpovězení otázky, ***jaké je postavení franchisingové smlouvy podle zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník*** je základním a zásadním ustanovením pro franchisingové smlouvy § 10 občanského zákoníku. Tento paragraf nás jednoduše odnaviguje k nejbližší a nejpodobnější právní úpravě, podle které se bude franchisingová smlouva řídit, přestože se pak každý odstavec takové smlouvy může blížit jinému smluvnímu typu. Ne vždy však po § 10 občanského zákoníku v praxi sáhneme. Pokud ve franchisingové smlouvě ihned rozeznáme, ze kterých typových smluv je složena a smlouvu si tak klasifikujeme jako smlouvu smíšenou, dostaneme se k potřebnému ustanovení přímo, i bez použití § 10 občanského zákoníku. Důležité však je, že takový paragraf v české právní úpravě máme zařazený a může nám kdykoli tzv. přijít na pomoc, podat nám ruku a odkázat nás na ustanovení upravující typovou smlouvu, která je té naší nejpodobnější. K takové situaci dojde v případě mezery v zákoně, tj. v případě že určitá skutková podstata není zákonem vůbec regulována. Při konkrétním využití analogie dle § 10 občanského zákoníku si pak ve většině případů vystačíme pouze s odstavcem prvním.

6. 4. 1. Opačný názor

Josef Šilhán ve svém článku *Inominátní smlouvy a přípustnost analogie v obchodních závazkových vztazích*⁹⁶ zastává opačný názor. Ve zmíněném článku píše, že je možné nepojmenované smlouvy členit na intencionální specifické, intencionální nespécifické a na neintencionální. Intencionální inomínáty jsou takové, kdy vůle stran opravdu směřuje k tomu záměrně uzavřít smlouvu, která není žádným smluvním typem upraveným v zákoně. Právě pod takovou situaci podřazuje situace, kdy strany uzavírají smlouvu o franchisingu, faktoringu či leasingu. Jelikož v takovém případě dochází fakticky k tomu, že není jednoduše možné si vystačit si s katalogem smluvních typů nabízených zákonem, jedná se dle něj o intencionální inomínát specifický. Zde lze dle Šilhána o analogii s nejbližším typem uvažovat jen teoreticky a obtížně, neboť zde neexistují žádná ustanovení, která by byla svým obsahem a účelem k analogické aplikaci vhodná

S výše zmíněným názorem nesouhlasím. Nemyslím si, že v případě franchisingové smlouvy jde o intencionální inomínát specifický, a že zde není žádné ustanovení, které by svým

⁹⁶ ŠILHÁN, Josef. Inominátní smlouvy a přípustnost analogie v obchodních závazkových vztazích. *Právní rozhledy*. 2007, č. 13, s. 468-469.

obsahem a účelem bylo vhodné k aplikaci analogie. O to spíše, pokud budeme vycházet z teze, že franchisingové smlouva je zvláštním podtypem smlouvy licenční.⁹⁷ V takovém případě jsme jednoznačně vyloučili možnou neexistenci vhodného ustanovení a užití analogie tak není pouze teoretické a fakticky nemožné.

⁹⁷ TELEEC, Ivo. Licenční základy frančízové smlouvy. *Časopis pro právní vědu a praxi*, 2003, roč. 11, č. 4, s. 292.

7. Přijetí specifické právní úpravy

V předchozí kapitole jsme si tedy shrnuli, že přestože franchisingová smlouva není jako zvláštní smluvní typ v občanském zákoníku zakotvena, bude se její úprava řídit ustanoveními upravujícími inominátní smlouvy (tedy za pomoci analogie ustanoveními, které jsou svou podstatou nejbližšími dané franchisingové smlouvě), či ustanoveními upravující každý ze smluvních typů, ze kterých je konkrétní franchisingová smlouva složena (např. licenční smlouva, u níž již svou specifickou právní úpravu nalezneme).

Zároveň jsme se v předchozí kapitole podívali také na to, jak jsou právně upraveny smluvní typy nejbližší franchisingové smlouvě, což je podstatné pro zodpovězení otázky, *zda je současná právní úprava dostatečným základem pro uzavírání smlouvy o franchisingu*, protože právě jejich právní úpravou se bude řídit i tato smlouva samotná.

Dle mého názoru je díky dostatečné právní úpravě smluvních typů nejbližších franchisingové smlouvě i právní úprava samotné franchisingové smlouvy dostatečná. Tato ustanovení – tedy ustanovení týkající se smlouvy licenční a smlouvy o dílo – pokryjí téměř celou problematiku franchisingové smlouvy.

Bylo by užitečné mít pro franchisingovou smlouvu specifickou právní úpravu, zejména vzhledem k četnosti uzavírání těchto smluv, ale není to dle mého názoru výslovně nezbytné, jelikož ve většině se smlouva bude řídit ustanoveními již zmíněných typových smluv. Proto pokud bychom do občanského zákoníku měli zakotvit nějaká specifická franchisingová ustanovení, přistoupila bych k tomu tak, jak tomu je v případě pachtu. Bylo by tedy vhodné zakotvit v zákoně specifika tohoto institutu a ve zbytku se odkázat přiměřené použití ustanovení o licenční smlouvě a smlouvě o dílo. Například není nezbytně nutné v zákoně výslovně upravovat oprávnění k užívání franchisorových práv, jelikož toto oprávnění se děje prostřednictvím licenční smlouvy, která již samostatně upravena je.

Jako specifická ustanovení, která by měla být zakotvena v občanském zákoníku samostatně pod oddílem *Franchisingová smlouva*, bych doporučila preambuli, práva a povinnosti smluvních stran, včetně výslovného stanovení povinností franchisora poskytnout franchisantovi potřebné zaškolení a technickou pomoc a kontrolních práv franchisora a v neposlední řadě také stanovení délky trvání smluvního závazku a možnosti ukončení takového závazku.

7. 1. Preambule

V případě specifické právní úpravy franchisingové smlouvy v občanském zákoníku bych doporučila výslovně upravit institut preambule, protože od té se odvíjí celá podstata franchisingového vztahu. Taková podstata smluvního ujednání, která se zakládá na velmi blízkém vztahu smluvních stran a vzájemné velmi silné loajalitě se nenachází v žádném z podobných smluvních typů, jejichž ustanoveními se franchisingová smlouva řídí. Preambule popisuje základní ideu franchisingové značky, zájmy a cíle smluvních stran, proto si myslím, že je vhodné právně zakotvit povinnost (či alespoň zmínit, že je zde možnost) takovouto preambuli včlenit do franchisingové smlouvy.

7. 2. Práva a povinnosti

Dále bych ve specifické právní úpravě zmínila, že jedinou podstatnou náležitostí franchisingové smlouvy je toliko **stanovení vzájemných práv a povinností** smluvních stran, avšak s výjimkou **povinnosti franchisora poskytnout franchisantovi potřebné zaškolení a technickou pomoc**, a s výjimkou **kontrolních práv franchisora**, která jsou podstatnou náležitostí franchisingové smlouvy vždy.

Opět jde dle mého názoru o tak podstatné náležitosti, že bez nich nemůžeme vůbec o franchisingové smlouvě hovořit, protože pokud taková ujednání chybí, neodpovídá franchisingová smlouva vůbec svému charakteru.

Zároveň bych zde zmínila, že ujednání franchisingové smlouvy týkající se povinnosti franchisora poskytnout franchisantovi potřebné zaškolení a technickou pomoc se řídí ustanoveními smlouvy o dílo.

7. 3. Délka trvání smluvního závazku a jeho ukončení

Jak jsem již zmínila v kapitole 4. 3. v případě franchisingové smlouvy je na smluvních stranách, jaké podmínky ukončení spolupráce si ve smlouvě stanoví. Naopak v případě zaměstnaneckému poměru se zaměstnanec možnostem ukončení pracovního poměru podle zákona č. 262/2006 Sb., zákoník práce nevyhne. V případě franchisingové smlouvy tak franchisor nemá ve své podstatě sám o sobě možnost okamžitého zrušení spolupráce, tak jak je tomu v případě okamžitého zrušení pracovního poměru, tzv. výpověď na hodinu. I z takovýchto důvodů by bylo vhodné v zákoně přímo zakotvit povinnost stanovit ve franchisingové smlouvě délku trvání takového smluvního závazku a také povinnost stanovit možnosti ukončení platnosti smlouvy před uplynutím doby sjednané a možnosti eventuálního prodloužení smlouvy.

Přínosné je to také pro naprostou jistotu franchisanta, protože v současné době (v případě absence takového ujednání v samotné smlouvě) není jasné, zda se ukončení spolupráce bude řídit úpravou licenční smlouvy, smlouvy o dílo či jiné.

8. ZÁVĚR

V této diplomové práci jsem se zabývala otázkou postavení franchisingové smlouvy podle české právní úpravy. Mým výzkumným cílem bylo především nalezení odpovědi na otázku, *jaké je postavení franchisingové smlouvy podle zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník* a dále *zda je současná právní úprava dostatečným základem pro uzavírání smlouvy o franchisingu*.

Abych mohla zodpovědět základní otázku, jaké je postavení franchisingové smlouvy podle zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, musela jsem si nejprve zodpovědět *jakými podstatnými znaky se vyznačují franchisingové smlouvy řídicí se českým právem* a *zda tedy takto zjištěné podstatné znaky franchisingové smlouvy vylučují její podřazení pod typovou (pojmenovanou) smlouvu*.

Ráda bych tedy shrnula, že podstatné znaky franchisingové smlouvy vylučují její podřazení pod typovou smlouvu. Konkrétně jsem se věnovala smlouvě licenční, pachtovní a o dílo. Přestože je závazek franchisora poskytnout franchisantovi licenci k užití jeho duševního vlastnictví pravidelnou součástí franchisingových smluv, stále jsou mezi těmito smlouvami nepřekonatelné rozdíly, díky nimž není možné franchisingovou smlouvu pod smlouvu licenční podřadit. Stejně tomu je i u smlouvy pachtovní přestože, k ní má smlouva licenční (a tedy také franchisingová) nejbližší. Zároveň přestože jsou ujednání franchisingové smlouvy týkající se povinností franchisora poskytnout franchisantovi potřebné zaškolení a technickou pomoc ve své podstatě ujednáními smlouvy o dílo, nejsou tato jediným podstatným znakem franchisingového vztahu, a proto není možné franchisingovou smlouvu v celém svém rozsahu podřadit ani pod smlouvu o dílo.

Zjistila jsem tedy, že franchisingovou smlouvu nelze podřadit pod smlouvy typové, zůstala však otázka, zda tedy půjde o smlouvu smíšenou či nepojmenovanou. Závěr je takový, že ať se bude franchisingová smlouva řídit úpravou smluv, ze kterých se složena, nebo dle netypických smluv analogií, vždy skončíme u totožných ustanovení občanského zákoníku. Takže odpověď na základní otázku, *jaké je postavení franchisingové smlouvy podle zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník* je taková, že v konkrétním případě může jít na první pohled o smlouvu smíšenou, jindy spíše o smlouvu čistě nepojmenovanou, půjde však jen o teoretické škatulkování. V praxi je pro nás důležité, že poznáme, kterou právní úpravou kterých typových smluv se bude smlouva řídit, nikoli to, jak si ji definujeme. Buď si totiž můžeme franchisingovou smlouvu definovat jako smlouvu smíšenou (kdy půjde např. o franchisingovou smlouvu obsahující v sobě licenční ujednání, které se bude řídit ustanovením o licenci dle

občanského zákoníku a ujednání o technické pomoci, které je svou podstatou ujednáním smlouvy o dílo, a které se tedy bude řídit ustanovením o smlouvě o dílo dle občanského zákoníku), nebo si můžeme franchisingovou smlouvu definovat jako smlouvu nepojmenovanou (kdy půjde např. o franchisingovou smlouvu obsahující v sobě ujednání, které bude pouze podobné licenci, přesto mu však ustanovení o licenci v občanském zákoníku bude nejpodobnější, a proto se jím bude tak či tak řídit). V obou případech však prakticky dojdeme ke stejnému ustanovení občanského zákoníku o licenční smlouvě, příp. o smlouvě o dílo.

Na závěr jsem jen zmínila, která specifická ustanovení by měla být zakotvena v občanském zákoníku samostatně pod oddílem *Franchisingová smlouva* - preambule, práva a povinnosti smluvních stran, včetně výslovného stanovení povinnosti franchisora poskytnout franchisantovi potřebné zaškolení a technickou pomoc a kontrolní práva franchisora a v neposlední řadě také stanovení délky trvání smluvního závazku a možnost ukončení takového závazku.

SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ

Monografie

- 1) CTIBOR, Jiří, HORÁČKOVÁ, Iva. *Franchising*. Praha: Wolters Kluwer, 2017, 200 s.
- 2) HENDRYCH, Dušan a kol. *Právní slovník*. 3. vydání. Praha: C.H.Beck, 2009, 1189 s.
- 3) KLANG, Miloš. *Malá encyklopedie latiny v právu*. 3. vydání. Praha: Linde Praha, 2001, 170 s.
- 4) KNAPP, Viktor. *Teorie práva*. Praha: C.H. Beck, 1995, 1481 s.
- 5) ŘEZNÍČKOVÁ, Martina. *Franchising – podnikání pod cizím jménem*. 2. vydání. Praha: C.H.Beck, 2004, 205 s.
- 6) ŠPINDLER, Karel. *Výkladový slovník z oblasti průmyslového a duševního vlastnictví*. Praha: LexisNexis CZ, 2007, 96 s.
- 7) ŠTENSOVÁ, Antónia, GIERATOVÁ, Zuzana. *Viete čo je franchising?* Bratislava: Elita, 1991, 40 s.
- 8) TELEC, Ivo. *Přehled práva duševního vlastnictví 1, Lidskoprávní základy, Licenční smlouva*. 2. vydání. Brno: Doplněk, 2007, 202 s.
- 9) UNIDROIT. *Guide to International Master Franchise Arrangements*. Rome: International Institute for the Unification of Private Law, 1998, 300 s.

Komentáře

- 1) HULMÁK, Milan a kol. *Občanský zákoník V. Závazkové právo. Obecná část (§ 1721–2054)*. Praha: C. H. Beck, 2014, 1344 s.

- 2) HULMÁK, Milan a kol. *Občanský zákoník VI. Závazkové právo. Zvláštní část (§ 2055–3014)*. Praha: C. H. Beck, 2014, 2072 s.
- 3) LAVICKÝ, Petr a kol. *Občanský zákoník I. Obecná část (§ 1–654)*. Praha: C. H. Beck, 2014, 2400 s.
- 4) ŠVESTKA, Jiří a kol. *Občanský zákoník: Komentář, Svazek V, (§ 1721-2520)*. Praha: Wolters Kluwer, 2014, 1700 s.

Články v odborných časopisech

- 1) BAŤKA, Martin. Vliv rekodifikace na franchisingovou smlouvu. *Právní fórum*, 2011, č. 8, s. 362-364.
- 2) BUREŠOVÁ, Jana. Franchising. *Právní rozhledy*, 1997, č. 7, s. 385-390.
- 3) SALAČOVÁ, Marie. Nepojmenované smlouvy. *Právní rozhledy*, 1996, č. 7, s. 308-309.
- 4) ŠILHÁN, Josef. Inominátní smlouvy a přípustnost analogie v obchodních závazkových vztazích. *Právní rozhledy*, 2007, č. 13, s. 465-473.
- 5) TELEČEK, Ivo. Licenční základy frančizové smlouvy. *Časopis pro právní vědu a praxi*, 2003, roč. 11, č. 4, s. 288- 293.

Internetové zdroje

- 1) *About UNIDROIT* [online]. unidroit.org [cit. 16. listopadu 2021]. Dostupné z: <https://www.unidroit.org/>
- 2) *Etický kodex franchisingu* [online]. czech-franchise.cz, 18. května 2021 [cit. 20. října 2021]. Dostupné z: <https://www.czech-franchise.cz/eticky-kodex-franchisingu>

- 3) *Franchisová smlouva – na co se zaměřit, než ji podepíšete.* [online]. ipodnikatel.cz, 15. října 2020 [cit. 18. listopadu 2021]. Dostupné z: <https://www.ipodnikatel.cz/franchisova-smlouva-na-co-se-zamerit-nez-ji-podepiset/>
- 4) *Franchisové poplatky – za co ve franchisingu zaplatíte a co za to dostanete* [online]. ipodnikatel.cz, 15. října 2000 [cit. 17. listopadu 2021]. Dostupné z: <https://www.ipodnikatel.cz/franchisove-poplatky-za-co-ve-franchisingu-zaplatite-a-co-za-to-dostanete/>
- 5) HOVORKOVÁ, Kateřina. *Vyzkoušejte podnikání pod zavedenou značkou. Počet franšíz narůstá* [online]. idnes.cz, 12. dubna 2014 [cit. 17. listopadu 2021]. Dostupné z: https://www.idnes.cz/finance/prace-a-podnikani/jak-podnikat-formou-fransizy.A140403_2052686_podnikani_sov
- 6) *Kdo jsme* [online]. czech-franchise.cz [cit. 16. listopadu 2021]. Dostupné z: <https://www.czech-franchise.cz/>
- 7) KRAJČA, Jiří. *Základní pojmy franchisingu, které musíte znát* [online]. pravniprostor.cz, 31. března 2017 [cit. 1. listopadu 2021]. Dostupné z: <https://www.pravniprostor.cz/clanky/ostatni-pravo/zakladni-pojmy-franchisingu-ktere-musite-znat>
- 8) NOVÁKOVÁ, Lenka. *Franchisingová smlouva* [online]. franchising.cz, 24. června 2018 [cit. 18. listopadu 2021]. Dostupné z: <https://franchising.cz/abc-franchisingu/50/franchisingova-smlouva/>
- 9) NOVÁKOVÁ, Lenka. *Výhody franchisingu pro franchisanty* [online]. franchising.cz, 18. března 2010 [cit. 17. listopadu 2021]. Dostupné z: <https://franchising.cz/abc-franchisingu/491/vyhody-franchisingu-pro-franchisanty/>
- 10) *Model Franchise Disclosure Law* [online]. unidroit.org [cit. 16. listopadu 2021]. Dostupné z: <https://www.unidroit.org/instruments/franchising/model-law/>

- 11) *franchisingu – Historie - Počátky*, [online]. ifranchising.cz, [cit 1. listopadu 2021].
Dostupné na: <http://www.ifranchising.cz/franchising.php?id=pocatky>
- 12) *Stále na vzestupu* [online]. franchising.cz, 3. února 2021 [cit. 13 října 2021]. Dostupné z: <https://franchising.cz/clanek/4093/stale-vzestupu/>
- 13) ŠTANGLOVÁ, Barbora. *Rozvoj franšizingu v Česku* [online]. franchising.cz, 14. ledna 2016 [cit. 13 října 2021]. Dostupné z: <https://franchising.cz/abc-franchisingu/3/rozvoj-fransizingu-cesku/>

Ucelené dokumenty publikované na internetu

- 1) Česká asociace franchisingu. *Evropský kodex etiky franchisingu* [online]. Praha: Česká asociace franchisingu, schváleno ustavujícím shromážděním České asociace franchisingu dne 26. 10. 1993 ve znění pozdějších změn a doplňků, poslední revize 6.12.2016, v úplném znění dne 8. 2. 2017. Dostupné z: https://www.czech-franchise.cz/images/dokumenty/eticky-kodex/evropsky_kodex_etiky_franchisingu_2017_7_2_2017.pdf
- 2) KAVĚNA, Martin, BABKA, Tomáš, STANĚK, Michal, VODEHNAL, Ondřej. *Právní úprava franchisingu – Právo EU, Modelový zákon UNCITRAL a právní úprava ve vybraných evropských státech: Studie č. 5.329* [online]. Praha: Kancelář Poslanecké sněmovny, 2013. Dostupné z: <http://invenio.nysl.cz/record/156560>

Právní předpisy a související dokumenty

- 1) Ústavní zákon č. 2/1993 Sb., Listina základních práv a svobod.
- 2) Zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů.
- 3) Zákon č. 262/2006 Sb., zákoník práce, ve znění pozdějších předpisů.
- 4) Zákon č. 40/1964 Sb., občanský zákoník, ve znění zákona č. 136/2002 Sb.

- 5) Směrnice děkanky č. 6/2021 kterou se stanoví náležitosti kvalifikačních prací na Právnické fakultě Univerzity Palackého v Olomouci

Rozhodnutí soudů a jiných orgánů veřejné moci

- 1) Rozsudek Vrchního soudu v Praze ze dne 28. 4. 1998, sp. zn. 7 A 170/95-36 (publikováno v SJS 725/2000).

SHRNUTÍ

Diplomová práce nese název „Postavení franchisingové smlouvy podle české právní úpravy“. Práce je rozdělena do osmi kapitol. První kapitola je úvodní kapitolou, která seznamuje s problematikou institutu franchisingové smlouvy. Druhá kapitola uvádí základní pojmy a definice jako jsou licence, franchisa, franchisor, franchisant, franchisingová smlouva či franchisingová odměna. Třetí kapitola se týká historie franchisingu a čtvrtá kapitola podstatných znaků franchisingové smlouvy. Pátá kapitola je informativního charakteru a věnuje se seznámení se smlouvami typovými, inominátními a smíšenými. V šesté kapitole dochází ke komparaci franchisingové smlouvy a smlouvy licenční, smlouvy pachtovní a smlouvy o dílo. Sedmá kapitola se týká toho, jakou konkrétní právní úpravu franchisingové smlouvy by bylo vhodné zařadit do občanského zákoníku a závěrečná osmá kapitola je kapitolou shrnující všechny zjištěné poznatky.

SUMMARY

The topic of thesis is "Position of the franchising contract according to Czech legislation". The thesis is divided into eight chapters. The first chapter is an introductory chapter that introduces the issues of the franchising contract. The second chapter introduces basic terms and definitions such as license, franchise, franchisor, franchisee, franchising contract or franchise fee. The third chapter deals with the history of franchising and the fourth chapter with the essential characters of the franchising contract. The fifth chapter is an informative chapter and deals with acquaintance with typical, atypical and mixed contracts. The sixth chapter compares the franchising contract and the license agreement, the lease agreement and the contract of work. The seventh chapter deals with the specific legal regulation of the franchising contract that would be appropriate to include in the Civil Code, and the eighth chapter is the final summary chapter.

KLÍČOVÁ SLOVA

Franchising, Franchisa, Franchisingová smlouva, Franchisor, Franchisant, Franchisingové poplatky, Pojmenované smlouvy, Nepojmenované smlouvy, Smíšené smlouvy, Licence, Licenční smlouva, Pacht, Pachtovní smlouva, Smlouva o dílo

KEYWORDS

Franchising, Franchise, Franchising contract, Franchisor, Franchisee, Franchise fee, Typical contracts, Atypical contracts, Mixed contracts, License, License agreement, Lease, Lease agreement, Contract of work